

doc-1d
220706

Ministerie van Waterstaat, Handel en
Nijverheid.

VERZAMELING

VAN

MINISTERIEELE CIRCULAIRES ENZ.

BETREFFENDE

DEN WATERSTAATSDIENST

1817—1897.

No.134/

Afdeeling
Waterstaat,
1e onderafdeeling.

Betreffende:

Rijkswaterstaatsdienst.

1 Maart 1897.

Circulaire no. 219/1897.

Naar aanleiding van de door den Hoofdingenieur in het 3e district in zijn rapport over de toestand en de behoeften van dat district gemaakte opmerkingen dat sedert de tot stand koming der wet van 13 Juli 1895 (Staatsblad nr. 113) door hem geen kennis werd gedragen van de verleende vergunningen tot vervening, werd door mij tot de Commissarissen der Koningin in de verschillende provinciën het rondschrjven gericht, waarvan afschrift hiernevens gaat.

Van al deze hoofdambtenaren mocht ik de mededeling ontvangen dat in het vervolg overeenkomstig de aanschrijving zal gehandeld worden.

Ik heb de eer U te verzoeken de Hoofdingenieurs in de verschillende districten hier mede in kennis te stellen.

Mochten de Hoofdingenieurs thans mededeling wenschen te ontvangen van de sedert de tot standkoming der bovengenoemde wet verleende vergunningen enz., dan zouden zij zich met het verzoek daartoe rechtstreeks tot den Commissaris der Koningin in hun gewest kunnen wenden.

DE MINISTER VAN WATERSTAAT, HANDEL EN NIJVERHEID/

Aan de Heer Hoofdinginspecteur
en beide Inspecteurs van den Waterstaat.

No. 117

Afdeeling Waterstaat,
1e Onderafdeeling.

Betreffende Rijkswaterstaatsdienst.

3 Februari 1897.

In 1882 en volgende jaren werd door mijn toenmalige Ambtsvoorganger met de Commissarissen des Konings in de verschillende provinciën eene correspondentie gevoerd betreffende de maatregelen die zouden zijn te nemen om den Rijkswaterstaat, ook na de toen plaats gehad hebbende scheiding van de Rijks- en den provinciale waterstaatsdienst behoorlijk op de hoogte te houden van al wat op waterstaatsgebied in de provinciën belangrijks voorvalt, en zodoende de uitoefening van het aan de Regeering opgedragen oppertoezicht mogelijk te maken.

In zijn brief van 6 Juni 1882m nr. 12, gaf mijn Ambtsvoorganger eenige onderwerpen aan, waaromtrent geregeld mededeeling aan den Rijkswaterstaat zou zijn te verstrekken.

De tot standkoming der wet van 13 Juli 1895 (Staatsblad nr. 113), houdende bepalingen omtrent verveningen, maakt het nodig de bedoelde mededeeling ook tot dit onderwerp uit te strekken. Ingevolge die wet is toch het geven van vergunningen tot ^vervening, alsmede het wijzigen en intrekken van verleende vergunningen aan Gedeputeerde Staten overgelaten, waardoor de Rijkswaterstaat niet meer in de gelegenheid is om kennis te verkrijgen van hetgeen op dit gebied van den waterstaat voorvalt.

Toch is die kennis nodig ter verzekering van het oppertoezicht der Regeering, in het bijzonder ook met oog op het laatste lid van artikel 5 van genoemde wet, aangezien de Hoofdingenieur van den Rijkswaterstaat in de gelegenheid dient te zijn tijdig aan U een voorstel te doen, indien, naar zijne mening, op het stuk van vervening eenen beschikking mocht worden genomen in strijd met het algemeen belang.

Ik zal daarom gaarne zien dat aan de Hoofdingenieur van den Rijkswaterstaat in Uw gewest door U geregeld mededeeling wordt gedaan van de krachtens de wet van 13 Juli 1895 (Staatsblad nr. 113) door Gedeputeerde Staten genomen beschikkingen waarbij algemeene belangen betrokken kunnen zijn, en wel zoo tijdig, dat die hoofdamtsenaar in de gelegenheid zij U, zoo noodig, een voorstel in verband met laatste lid van artikel 5 dier wet te doen toekomen.

Voorts zal, evenals, naar ik vertrouw, tot dusver mededeeling is geschied van de door Gedeputeerde Staten goedgekeurde keuren of politieverordeningen der waterschappen, aan den Hoofdingenieur ook mededeeling dienen te worden gedaan van de eventueel door de besturen van veensschappen of veenpolders vast te stellen verordeningen.

Het zal mij aangenaam zijn van U te vernemen

Ministerie van Waterstaat, Handel en
Nijverheid.

VERZAMELING

VAN

MINISTERIEELE CIRCULAIRES ENZ.

BETREFFENDE

DEN WATERSTAATSDIENST

1817—1897.

N°. 5715.N°. 1.4e Afdeeling.COMPTABILITEIT.

28 Mei 1817.

*Overeenstemming
namen declaratiën met
de handteekening.*

Van tijd tot tijd worden door eenige der Heeren Hoofd-
Ingenieurs aan mijn Departement ingezonden stukken ten fine
van betaling wegens aannemingspenningen als andersints, ten
behoefte van onderscheidene belanghebbenden, waarin de namen
zeer onnaauwkeurig worden ingevuld, zoodanig dat dezelve zeer
dikwijls in geene deelen met hunne handteekeningen overeen-
komen; hierdoor wordt veroorzaakt dat gemelde stukken niet
alleen vertraging in de liquidatie ter Algemeene Rekenkamer
ondergaan, maar zelfs dat, wanneer de daarvoor afgegevene
ordonnanciën ten kantore van den Betaalmeester waarop dezelve
zijn overgewezen worden gepresenteert, de betaling daarvan,
om gemelde reden wordt geweigerd; ik inviteer UEd. derhalve
om de meest mogelijke zorg te dragen, dat bij de redactie van
alle zoodanige stukken, *nauwkeuriglijk* gelet wordt op de *namen*
en *voornamen* der belanghebbenden, ten einde alle oponthoud
in de betaling voor te komen.

*Aan
de Heeren Hoofdingenieurs in
de Noordelijke Provinciën.*

N°. 8704.N°. 2.

3e Afdeeling.

---

*Toezending van het
Reglement op de
aanbestedingen.*

---

18 October 1817

N°. 12280.

De Minister enz.

Ontvangen hebbende een besluit des Konings gegeven in Brussel den 30sten Julij dezes jaars La. W, waarbij wordt gearresteerd een Reglement op de aanbestedingen der werken en leverantiën tot het Departement van den Waterstaat en der publieke werken behoorende, met bepaling dat hetzelfde Reglement in allen deelen te rekenen van 1°. Januarij 1818 moet worden agtervolgd.

Besluit:

1°. dat een genoegzaam aantal exemplaren van hetzelfde Reglement zullen worden gedrukt en aan de Inspecteuren-Generaal, de Inspecteuren en alle de Hoofd-Ingenieurs zoo in de onderscheidene districten als met eenigen buitengewoonen dienst belast, zullen worden toegezonden bij afschrift dezes;

2°. dat de respectieve Hoofdingenieurs, of den dienst als zoodanig waarnemende Ingenieurs zullen zijn verplicht;

a. om bij het inzenden van hunne projecten van aan te besteden werken en leverantiën tevens te voegen eene opgave van de plaatsen alwaar de gedrukte bestekken en conditiën van aanbesteding zouden behoren ter lezing te worden gelegd, en van de Ingenieurs en verdere geëmployeerden door wien de aanwijzing der werken aan de gegadigden in loco zullen worden gedaan, mitsgaders bij wien, ten aanzien van het aan te besteden onderwerp informatiën of renseignementen te bekomen zullen zijn;

b. om het artikel omtrend de wijze van aanbesteding hetwelk volgens art. 14 van het Reglement in de conditiën van aanbesteding moet worden vermeld, niet in de project-bestekken in te vullen, maar in blanco te laten, ten einde bij de approbatie door den Minister op dezelve te geven, bij het Ministerie te worden ingevuld;

3°. om mede in de conditiën van aanbestedingen een duidelijk articul voor te dragen, ten aanzien van de vaststelling der wijze en der onderscheidene termijnen van betaling, en zulks overeenkomstig het beginsel in het Reglement vastgesteld, dat geene begrooting van kosten aan de gegadigden meerder zulende worden gecommuniceerd, waaruit volgt dat het dus alleen de maate van vordering der werken of leverantiën kan zijn, waarnaar de termijnen van betaling in de conditiën van aanneming kunnen worden vastgesteld.

En zal afschrift deezes mede worden gegeven aan de Commissarissen bij de onderscheidene afdeelingen van het Ministerie tot informatie.

30 Julij 1817.

L^v. W.

18 October 1817.

N°. 12280.

WIJ WILLEM, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDER-
LANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN
LUXEMBURG, ENZ. ENZ. ENZ.

In aanmerking nemende de noodzaaklijkheid en het belang van den Staat, om de wijze van aanbesteding voor de werken en leverantiën van het Departement van den Waterstaat en der Publieke werken op een eenvormigen, en volgens de ondervinding meest aan het oogmerk voldoende voet, te bepalen;

Op het Rapport van Onzen Minister van den Waterstaat en der Publieke werken, van den 23 Julij 1817, n°. 8360;

Hebben goedgevonden en verstaan :

te arresteren gelijk wij arresteren bij deze het navolgende Reglement op de aanbestedingen der werken en leverantiën tot het Departement van den Waterstaat en der Publieke werken behoorende.

Onze Minister voornoemd is belast met de executie van het tegenwoordig besluit en het daartoe behoorende Reglement, hetwelk wij verlangen dat in allen deele, te rekenen van 1 Januari 1818 naauwkeuriglijk worde agtervolgd;

Zullende ten dien einde een afschrift van hetzelfde aan Onzen gemelden Minister worden toegezonden.

Laken, den 30 Julij 1817.

(get.) WILLEM.

Van wege den Koning,

(get.) A. R. FALCK.

Accordeert met deszelfs origineel,

De Griffier ter Staats-Secretarie,

(get.) . . . . .

Reglement

N°. 12280.

Litt. W.

's Gravenhage, 18 October 1817.

Rel^{at}. 30 Julij 1817.

REGLEMENT op de aanbestedingen der werken en leverantiën tot het Departement van den Waterstaat en der Publieke Werken behoorende.

Algemeene verordeningen.

Art. 1.

Alle aannemingen van werken en alle leverantiën ten laste van den Lande, meerder dan *vijf honderd Guldens* zullende kosten, moeten in het openbaar worden aanbesteed; en zullen deze aanbestedingen ten minsten acht dagen te voren worden aangekondigd op de wijze hierna in art. 6 vermeld.

Art. 2.

De vorenstaande bepalingen zijn niet van applicatie in geval dat de werken, ten gevolge van bijzondere autorisatie in daggeld worden gemaakt, als mede in geval de omstandigheden zoodanig dringende zijn, dat de formaliteiten, bij eene openbare aanbesteding te observeeren, niet voegzaam zouden kunnen worden naargekomen, of dat bijzondere omstandigheden, voortkomende uit den aard en ligging der werken, mitsgaders het waarschijnlijk gebrek aan gegadigden eene publieke aanbesteding, naar alle vermoedens onvoordeelig zoude doen zijn.

Art. 3.

Alle aanbestedingen zullen geschieden tegen comptante betaling zonder eenige korting; de gewone leges, zegel en registratie kosten alleen uitgezonderd, die geheel ten laste van de aannemers zullen zijn.

Art. 4.

Geene andere kosten van drukloonen of andere op de aanbesteding loopende, zullen ten laste van de aannemers worden

gebragt. Zij zullen alleen verplicht zijn tot de restitutie van de trekpenning of premie door den minsten inschrijver te genieten.

Art. 5.

Alle aanbestedingen zullen geschieden door de Gouverneurs der Provinciën of door één der leden van de Gedeputeerde Staten, door hen daartoe expresselijk te committeeren, en in het bijwezen van den Hoofd-Ingenieur van het district, en zulks het zij in de hoofdplaats zelve van de Provincie, of in de nabijheid der werken, volgens de bepaling van den Minister.

De Minister zal echter, bij aldien hij zulks oorbaar oordeelt, belangrijk en nieuw aan te leggen werken zelve in persoon kunnen aanbesteden, of zich hiervoor, door eenen daartoe speciaal gedelegeerden hoofdambtenaar der Bureaux van zijn Ministerie, kunnen doen vervangen.

Openbare aanbestedingen.

Art. 6.

De openbare aanbestedingen geschieden, het zij bij inschrijving en opbod, het zij bij enkele inschrijving, naar mate zulks door den Minister wordt bepaald.

De gegadigden zullen van alle publieke aanbestedingen worden verwittigd:

a. door advertentiën in de officiële Staatscouranten, en, des noodig, in de voornaamste dagbladen van de provinciën;

b. door het aanplakken van biljetten en door het ter lezing leggen der bestekken en conditiën in de Hotels van het Ministerie en van het Gouvernement der Provincie, alwaar de aanbesteding geschiedt en in de Bureaux van den Hoofd-Ingenieur en van de Ingenieurs van het district waarin de werken gelegen zijn en waar de leverantiën moeten geschieden; mitsgaders in de voornaamste gemeenten der Provincie en inzonderheid in die welke zich in de nabijheid der werken bevinden.

Het drukken der bestekken, conditiën en biljetten, het doen insereeren der advertentiën en het ter lezing leggen der bestekken en conditiën wordt van wege het Ministerie van den Waterstaat en der Publieke Werken bezorgd. De Gouverneurs in de provinciën zijn daarentegen belast, om op het doen aanplakken der hun toegezonden biljetten de vereischte orders te stellen.

De Gouverneurs of de leden der Gedeputeerde Staten zich tot het doen der openbare bestedingen in sommige gevallen

uit de hoofdplaats der provincie moetende verwijderen, worden wegens reis- en verblijfkosten, gedefroyeerd volgens het tarief.

Art. 7.

Geene aanbesteding van eenig werk of leverantie kan eenig effect sorteeren alvorens dezelve door den Minister geapprobeerd zij.

Openbare aanbesteding bij inschrijving en opbod.

Art. 8.

De openbare aanbestedingen bij inschrijving en opbod, waardoor verstaan worden die in het publiek met opene deuren, plaats hebben, geschieden eerst bij inschrijving en daarna bij opbod. Hierbij wordt het volgende in acht genomen.

De gene die de aanbesteding doet, benevens de ambtenaren in welke tegenwoordigheid dezelve geschiedt, zich op het bepaalde uur in het lokaal alwaar de aanbesteding plaats heeft begeven hebbende, zal de eerste de zitting openen met aan de tegenwoordig zijnde gegadigden het bestek en de conditiën waarop de aanbesteding geschiedt, te doen voorlezen, ten ware alle de presente gegadigden verklaarden den inhoud daarvan te kennen.

Hij zal vervolgens de gegadigden vragen of dezelve ook eenige bezwaren en aanmerkingen hebben op het voorzegde bestek en conditiën, dezelve, zoo er mogten zijn, aanhooren en de gemaakt wordende reflectiën beantwoorden of ter communicatie aan den Minister, overnemen, naarmate de omstandigheden zulks vereischen.

Vervolgens zullen de gegadigden hunne biljetten van inschrijving op het bureau overleggen. Dezelve zullen moeten inhouden de naam en woonplaats van den aannemer, benevens den prijs zijner inschrijving, in guldens en cents voluit geschreven.

Deze biljetten worden geopend en daarvan aanteekening gehouden in het proces-verbaal.

Hij die het minst heeft ingeschreven geniet den daarvoor in het bestek bepaalde trekpenning, welke aan hem, vóór het afloopen der aanbesteding, wordt ter hand gesteld.

Het werk of de leverantie zal vervolgens onmiddellijk, en in dezelfde zitting, worden opgehangen of ingezet tot zoodanigen prijs als door den Minister bevorens zal zijn bepaald, en successievelijk met de te voren door hem vastgestelde verhoogingen worden aangeboden, tot dat er door een der gegadigden wordt gemijnd, of totdat de som is bereikt waarop het minst is ingeschreven.

Hiermede de besteding afgeloopen zijnde wordt, terwijl de gegadigden nog tegenwoordig zijn, door dengenen die de besteding heeft gedaan met luider stem bekend gemaakt, door wien en tot welken prijs het minst is ingeschreven en de trekpenning wordt vervolgens aan den minsten inschrijver uitgereikt.

Voorts wordt het proces-verbaal door den aannemer, alsmede de acte van borgtogt door de borgen, alles *in triplo*, onder teekend.

De Minister zal in tijds aan de Gouverneurs der provinciën den prijs opgeven, waar op het aan te besteden werk moet worden ingezet, benevens het bedrag der successive verhoogingen.

Openbare besteding bij enkele inschrijving.

Art. 9.

De openbare bestedingen bij enkele inschrijving, waarbij de aannemers niet behoeven tegenwoordig te zijn, geschieden zonder dat het werk of de leverantie bij opbod wordt aangeboden.

Op den bepaalden tijd voor deze besteding, wordende ingezondene en tot op dat oogenblik verzegeld geblevene biljetten in tegenwoordigheid van diegenen welke bij de besteding adsis-teeren en van den Hoofdingenieur van den Waterstaat, ontzegeld, gelezen en van den inhoud derzelve proces-verbaal geformeerd.

Alle de inschrijvingsbiljetten moeten, voor deze wijze van besteding, inhouden den naam, den voornaam, en de gemeente benevens de provincie, van de woonplaats des inschrijvers en van zijne borgen, met de som zijner inschrijving in guldens en cents voluit geschreven.

Inzending der Processen-verbaal.

Art. 10.

De Gouverneurs der provinciën zullen, bij het inzenden der processen-verbaal van alle door hen gedane aanbestedingen, verplicht zijn den Minister omtrent de soliditeit en de geschiktheid van de aannemers en hunne borgen te advyseeren en tevens daarbij alle de inschrijvingsbiljetten overleggen.

Processen-verbaal.

Art. 11.

De processen-verbaal van alle te doene aanbestedingen, zoo die bij inschrijving en opbod geschieden als die bij enkele in-

schrijving worden gedaan, opgemaakt volgens de modellen door den Minister voor te schrijven, zullen, benevens de acten van borgtogt, *in triplo* worden geformeerd, en door den aannemer en deszelfs borgen, alsmede door den Gouverneur of het Lid der Gedeputeerde Staten, die tot de besteding is gecommitteerd, en door den Hoofdingenieur die daarbij assisteerd, worden onderteekend en aan den Minister ter approbatie moeten worden ingezonden.

Deze processen-verbaal zullen, ieder aan een exemplaar van het bestek en de conditiën waarop het werk is aanbesteed, worden vastgehegt.

Van de drie *in originali* geformeerde processen-verbaal, wordt er *één* aan den aannemer uitgereikt, *één* wordt aan de Algemeene Rekenkamer toegezonden, terwijl het *derde* bij het Ministerie moet blijven berusten.

Borgtogten.

Art. 12.

Elk aannemer is verplicht, voor de rigtige en volledige uitvoering van zijn werk of leverantie en de executie van alle conditiën en voorwaarden der aanbesteding te stellen *twéé* suffisante borgen, ten genoegen van den Minister, welke borgen zich *in solidum*, met afstand van alle exceptiën en beneficiën als principale aannemer zullen verbinden. De reële borgtogten worden, in alle gewone gevallen van aanbesteding, afgeschaft. Zoo in enkele omstandigheden echter termen aanwezig wierden gevonden om dezelve te vorderen, zullen de Gouverneurs daartoe de vereischte voorstellen aan den Minister kunnen doen.

Trekpenningen.

Art. 13.

De trekpenning welke bij alle aanbestedingen bij inschrijving en opbod, aan den minsten inschrijver moet worden uitgereikt, komt ten lasten van den aannemer. Deszelfs montant wordt in een der artikels van de conditiën van aanbesteding bepaald.

Bestekken en conditiën.

Art. 14.

De bestekken en conditiën der werken en der te doene leverantiën, moeten ten duidelijkste behelzen eene beschrijving

van het werk of de leverantie, benevens alle de conditiën en voorwaarden tot welker uitvoering en naarkoming de aannemer en zijne borgen zich zullen moeten verbinden.

In de conditiën der aanbesteding zal een artikel worden geplaatst, inhoudende de wijze volgens welke de aanbesteding zal geschieden.

Een ander artikel zal de wijze van betaling vermelden, zullende de termijnen van betaling naar gelang en in evenredigheid van de vordering des werks of der te doene leverantie worden gesteld.

De voornoemde conditiën zullen mede moeten inhouden de verplichting der aannemers tot het voldoen der leges, zegel en registratiegelden.

Begrootingen van kosten.

Art. 15.

De begrooting van kosten, die noodzakelijk een afzonderlijk stuk moet uitmaken, en niet in het bestek en conditiën mag zijn ingevlogten, en welke met de meeste naauwkeurigheid en zooveel doenlijk is en de aard van het werk of de leverantie medebrenge, gedetailleerd moet worden opgemaakt, zal, voor het vervolg, niet meerder aan de gegadigden worden medege-deeld, hetzij voor het globale montant, hetzij voor de onder-deelen der berekening; het is zelfs ten strengste verboden daarvan iets aan de aannemers te openbaren.

Uitreiken van het bestek enz.

Art. 16.

De aannemers zullen hunne geaprobeerde bestekken enz. tegen betaling der leges en teruggave der zegel en registratiegelden moeten doen ligten. Het wordt echter aan hunne keuze overgelaten zulks te doen, hetzij ter secretarie van het Ministerie of aan de griffie van het Gouvernement der provincie alwaar de besteding is geschied. doch in dit laatste geval zullen de aannemers daarvan, bij het onderteekenen der processen-verbaal en acten van borgtogt, moeten kennis geven. Die stukken zullen alsdan, in complete order, van wege het Ministerie aan den Gouverneur der provincie worden toegezonden, die voor de inning der verschuldigde gelden zal zorg dragen, en daarvan rekening aan het Ministerie doen. Bovendien zal, in allen gevalle aan de Gouverneurs eene kopy van het door den Minister geaprobeerde bestek, conditiën en proces-verbaal van aanbesteding worden toegezonden.

De aannemers vermogen een geadmitteerd sollicitateur of particulier persoon magtig te maken, om hunne stukken, bestekken, ordonnancien etc. aan het Secretariaat van het Ministerie te doen ligten en het verschuldigde deswege te voldoen.

De bestekken, conditiën, processen-verbaal van aanbesteding en acten van borgtogt, zoowel die aan de aannemers worden uitgereikt, als die welke bij het Ministerie blijven gedeponeerd, zijn aan het zegel, de laatstgemelde tevens aan het registratie-regt onderworpen.

Zegel.

Art. 17.

De kosten van het zegel zijn 50 cents voor ieder geheel vel der beide exemplaren van het bestek, conditiën en proces-verbaal van aanbesteding, en acte van borgtogt, die aan dit regt onderhevig zijn.

Registratie.

De registratiekosten zijn voor ieder proces-verbaal van aanbesteding 60 cents, en voor iedere acte van borgtogt mede 60 cents.

De registratie der voorsz. stukken geschiedt in de residentie van het Ministerie.

Leges.

De leges welke moeten worden geheven, ingevolge het reglement op het weduwenfonds voor de geëmployeerden van het algemeen bestuur, bedragen één half procent van het totaal montant van den aannemingsprijs, waarvan één vierde procent wordt betaald bij het ligten der geaprobeerde stukken der aanbesteding, en het andere één vierde, bij het afgeven van iedere ordonnantie van betaling op 's Rijks kas.

Aldus goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 30 Juli 1817,
L^a. W.

Mij bekend,

De Secretaris van Staat,

(get.) A. R. FALCK.

Accordeert met deszelfs origineel.

De Griffier ter Staatssecretarie,

(get.) . . . . .

N°. 13331.N°. 3.

3e Afdeling.

ALGEMEENE ADMINI-
STRATIE.

---

5 November 1817.

*Instructie nopens het
ondertekenen van
kaarten en plans en
verdere stukken.*

Ondervindende dat veele der ingezonden wordende kaarten en teekeningen van projecten en ter executie voorgedragen werken en zelfs sommige bestekken en begrootingen van kosten, van geene onderteekening zijn voorzien en mitsdien niet als legaal kunnen worden beschouwd, zoo heb ik het noodig gevonden UEd. aan te schrijven dat het mijne intentie is, dat alle aan mij ter approbatie, of om welke andere reden ook, ingezonden wordende kaarten, teekeningen, even zoowel als de bestekken, begrootingen van kosten enz., die door UEd. aan mij worden geadresseerd, van Uwe behoorlijke onderteekening zij u gemunieerd en ik invitere UEd. overmits, om zulks in het vervolg nauwkeurig te observeeren.

*Aan
de Inspecteuren-Generaal, de Inspecteuren,
de Hoofdingenieurs der
respective districten en in buitengewoon
dienst.*

N°. 9414.N°. 4.3e Afdeeling.

ALGEMEENE ZAKEN.

27 Juni 1818.

*Aanschrijving omtrent
het adviseeren, over
de resultaten der
openbare aanbe-
stedingen.*

De Minister enz.

In aanmerking nemende, dat tot inlichting der administratie in de te nemen dispositiën tot ap- of improbatie der gedane openbare aanbestedingen van werken of leveranciën dit departement betreffende, voornamentlijk kan toebrengen, dat dien- aangaande het gevoelen en de consideratiën van de ambtenaren, die volgens de voorschriften en bepalingen op de openbare aanbestedingen aanwezig, dezelve moeten bijwoonen, ter kennisse van den Minister worden gebragt.

Besluit :

1°. Van alle de openbare aanbestedingen van werken of leveranciën dit departement betreffende, zal *dadelijk na derzelver afloop* door de Inspecteuren of Hoofdingenieurs, die daarbij krachtens het Reglement op de aanbestedingen van den 30sten Juli 1817, en ingevolge Ministeriëele dispositiën moeten adsis- teren, aan den Minister moeten worden rapport gedaan.

2°. Zij zullen daarbij den Minister moeten adviseeren:

a. over de gegoedheid en geschiktheid der aannemers en van hunne borgen ;

b. of bij de besteding eene voldoende concurrentie van ge- gadigdens heeft plaats gehad ;

c. over het bedrag der aannemingsprijs, in vergelijking van die der begrooting, en de redenen waarom die tot ap- of im- probatie der besteding aanleiding zoude kunnen geven ;

d. over de te nemen maatregelen ingeval er volgens hun ge- voelen redenen gevonden worden om de besteding te improberen.

En zal afschrift dezes worden gezonden aan enz.

N°. 1 W.

Observantie wet
24 Februari 1806.

N°. 5.

21 Maart 1822.

Ik zende UEd. hiernevens een Extraet uit het Besluit van Zijne Majesteit van den 8ste dezer n°. 94, omtrent de stricte observantie der Hollandsche wet van den 24ste Februarij 1806, houdende bepalingen omtrent een algemeen Rivier- of water-regt over de rivieren en Stroomen, van welke wet ik tevens een Exemplaar hiernevens voege.

Ingevolge van den inhoud van dit Besluit zal door alle de ambtenaren van den Waterstaat een strict toezigt gehouden en gewaakt behooren te worden, dat geene werken op de Rivieren en Stroomen ondernomen of aangelegd, strijdig met de bepalingen van gedachte wet, of dat in eenig opzigt tegen dezelve worde gehandeld.

Deze is derhalve dienende UEd. op nieuw en speciaal daartoe aan te schrijven, ten einde door alle de voorschreven ambtenaren hieraan worde voldaan en gezorgd worde, dat diegenen, welke zoodanige ondernemingen mogten willen aanvangen, in tijds, tot voorkoming van nuttelooze kosten en moeielijkheden worden gewaarschouwd.

Aan
Heeren Inspecteuren generaal; enz.

N°. 119.N°. 6.

3e Afdeling.

---

*Aanwas bij kribben als
gevolg van aanleg.*

---

27 September 1837.

Bij art. 9 der wet van den 24 Februari 1806 op het Algemeen rivier en waterregt is bepaald, dat de aanwas, ontstaande bij kribwerken, die ten gevolge van den onwil der oevereigenaren, van 's Rijkswege worden aangelegd, ten behoeve van den Lande komen zal.

Er bestaat echter geene bepaling, hoeverre de aanwas bij kribwerken zal gerekend worden door den aanleg dier werken veroorzaakt te zijn, en het is diensvolgens doelmatig voorgekomen daaromtrent eenen vasten maatstaf aan te nemen.

Ik heb derhalve, naar aanleiding van eene voordragt, dien-aangaande door den Heer Staatsraad, Gouverneur van Gelderland ingezonden, te dezen eene regelmaat vastgesteld, welke vervat is in de door mij aan denzelven geschrevene missive, waarvan ik de eer heb een afschrift hiernevens te voegen; UHEG. verzoekende om dienovereenkomstig aan den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in Uwe provincie de noodige instructiën te willen geven met uitnoodiging, die bij voorkomende gelegenheden, in acht te nemen.

Aan
den Heer Gouverneur; enz.

Bij

2

N°. 119.

3e Afdeling.

27 September 1837.

Bij de nadere overweging der door UHEG. aan mij, bij missive van den 18 Maart jl. (2e afdeeling N°. 1391/34 medegedeelde en hiernevens teruggaande voordragt van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in Uwe provincie betreffende het aannemen van eenen vasten maatstaf, naar welken de aanslibbingen der rivieroeveren in de nabijheid van kribwerken, in het geval van art 9 der wet van den 24 Februari 1806, op het algemeen rivier- en waterregt, op 's Lands kosten aangelegd, zullen gerekend worden al of niet door die kribwerken veroorzaakt te zijn, is het deelmaticg voorgekomen aan die voordragt in zoover gevolg te geven; dat wanneer eenige dwarskribben zouden moeten worden aangelegd, bij de onderhandelingen met de aangelanden, omtrent de vraag, of zij genegen zijn die werken te bekostigen, tot grondslag dier onderhandelingen worden aangenomen:

„Dat alle aanwas *tusschen* twee of meer in betrekking tot elkander, en dus op geenen te buitensporig grooten onderlingen afstand, op éenen oever aangelegde dwarskribben zal geacht worden door die kribben veroorzaakt te zijn”;

„Dat alle aanwas *bovenwaarts* van de *bovenste* krib zal geacht worden door die krib veroorzaakt te zijn, over eene lengte, langs den oever gemeten, gelijk aan *één en een half maal* de lengte van de krib;”

„Dat alle aanwas *benedenwaarts* de *benedenste* krib, zal geacht worden door die krib veroorzaakt te zijn over eene lengte, langs den oever gemeten, gelijk aan *twee en een half maal* de lengte van de krib;

zullende mitsdien *boven-* en *benedenwaarts* van één enkele dwarskrib den aanwas geacht worden door die krib veroorzaakt te zijn over eene lengte *boven-* en *benedenwaarts*, langs den oever gemeten, totaal gelijk *viermaal* de lengte van de dwarskrib; — en alles met dien verstande, en zulks alleen doelt op den aanwas over de lengte van de rivier voor zoover het eigendom strekt van dengenen, die geweigerd heeft ingevolge van artikel 9 der

Aan
den Heer Staatsraad Gouverneur
der Provincie Gelderland.

wet van 24 Februari 1806, te kribben, en geenszins op de eigendommen van de belendende perceelen, terwijl over de breedte van de rivier gerekend, de aanwas als onbepaald door de kribben veroorzaakt, te achten is;"

„Dat de meting van de lengte der kribben zal geschieden uit het worteleinde derzelve, of wel uit het punt, alwaar dezelve tegen den begroesden grond aansluiten; zoodat de ingegraven deelen der kribben *in* den vasten begroesden grond niet onder de lengte der kribben zullen worden gerekend; terwijl ook bij successive verlengingen van de kribben, in latere tijden, het primitief worteleinde, zooals voormeld, tot basis zal worden aangenomen voor de meting der geheele lengte van de kribben, om daarnaar den afstand van den aanwas boven- en benedenwaards dezelve kribben te bepalen”.

Ik verzoeke UHEG. dienovereenkomstig aan den Hoofdingenieur van den Waterstaat de noodige instructien te willen geven, met uitnodiging die, bij voorkomende gelegenheden in acht te nemen.

N°. 123.N°. 7.

3e *Afdeeling*.

9 November 1837.

Soliditeit aannemers.

De nu en dan plaats hebbende nalatigheid van aannemers, die bij gebrek aan de vereischte geldmiddelen, de hun aanbestede werken moeten staken en het Rijk in de verplichting brengen dezelyen, dikwerf tot hoogere prijzen, opnieuw te besteden, heeft het aan Zijne Majesteit van het uiterste belang doen voorkomen, dat men zich, alvorens eene gedane aanbesteding goed te keuren, zoo veel mogelijk ten volle verzekere van de soliditeit zoowel van den aannemer als van zijne borgen, daar het achterwege blijven dezer overtuiging niet alleen vele geldelijke opofferingen ten gevolge kan hebben, maar, wat nog meer is, door het niet tijdig opleveren van onontbeerlijke voorzieningswerken ook onherstelbare rampen kunnen veroorzaakt worden.

Hoezeer de aandacht van de Heeren Gouverneurs reeds meer-malen hierop door mijn Departement is gevestigd, heb ik gemeend, ter voldoening aan Zijner Majesteits intentie, UHEG. als nog te moeten uitnoodigen om met de meeste oplettendheid toe te zien dat bij belangrijke aanbestedingen geen aannemer worde toegelaten, welke op geene voldoende wijze de gevorderde zekerheid kan aanbieden, zullende het mij derhalve aangenaam zijn om bij de inzending van de processen-verbaal der gehouden aanbestedingen steeds zoo veel mogelijke inlichtingen omtrent de gegoedheid en bekwaamheid der aannemers en hunne borgen te bekomen.

Aan
de Heeren Gouverneurs der onder-
scheidene provinciën.

N°. 141.N°. 8.3e Afdeling.Inspectie
noodmaterialen.

4 October 1839.

De jaarlijksche inspectie der noodmaterialen en werktuigen, welke zich bevinden in de magazijnen der Dijkdirectiën van de langs Hoofdrivieren gelegen districten, zoodra mogelijk behoorende te geschieden, zoo heb ik de eer UHoogEdGestr. bij deze te verzoeken, den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in Uwe Provincie te willen aanschrijven, deswege eene nauwkeurige inspectie te verrigten, en daarvan met inzending van specifieke staten, met bijvoeging van deszelfs consideratiën, omtrent de genoegzaamheid van de bedoelde objecten rapport te doen, en mij dit rapport met UHoogEdGestr. advies te doen toekomen; terwijl ik UHoogEdGestr. verzoek, om de daarbij betrokken Dijkbesturen te inviteren, om de tot de onderwerpelijke Inspectie gecommitteerde personen den noodigen bijstand te doen verlenen en die inspectie zooveel mogelijk gemakkelijk te maken.

Aan
de Heeren Gouverneurs van; enz.

N°. 129.N°. 9.3e Afdeling.

4 Juni 1841.

Bouwen langs wegen.

Ik heb de eer UHEG. voor zooveel noodig, te informeren, dat na overneming van het materieel beheer der Grootte Wegen en Vaarten van de permanente Commissie uit het Amortisatie Syndicaat, het Koninklijk besluit van den 15 Mei 1829, n°. 27 moet worden beschouwd in zooverre te zijn gewijzigd, dat op alle verzoeken tot aanbouwingen en de uitvoering van werken, bedoeld bij art. 6 van het Koninklijk besluit van 20 Januari van dat jaar n°. 83, welke bij de Gouverneurs en Gedeputeerde Staten zullen worden ingediend of aan hen ter beschikking mogten worden verzonden, de provinciale Hoofdingenieurs van den Waterstaat zullen behooren te worden gehoord, terwijl bij verschil van meening met deze ambtenaren, deswege de beslissing van het Departement van Binnenlandsche Zaken zal behooren te worden ingeroepen.

Wat de beschikking zelve betreft deze zal behooren plaats te hebben op de wijze tot heden gebruikelijk.

Door enz.

Aan
Heeren Gouverneurs; enz.

N°. 121.N°. 10.7e Afdeling.

11 April 1844.

*Belangen militaire
verdediging bij den aan-
leg waterstaatswerken.*

Bij gelegenheid der uitvoering van een waterstaatswerk, waarbij later de belangen der militaire verdediging betrokken geacht zijn en waardoor dienaangaande eene correspondentie tusschen het Departement van Oorlog en het mijne is ontstaan, heeft eerstgemeld Departement mij het verlangen te kennen gegeven dat maatregelen mogten worden genomen om voor het vervolg dergelijke moeilijkheden wegens den aanleg van nieuwe werken voor te komen, zooals, tot hetzelfde einde, reeds sedert lang eene aanschrijving is geschied aan de eerstaanwezende officieren der genie om, bij het opmaken van eenig ontwerp, waarmede de belangen van het Departement van Binnenlandsche Zaken zouden gemeoid zijn, *die belangen* vooraf met de beambten van den waterstaat zooveel mogelijk te vereffenen, terwijl dan daaruit van zelve volgde, dat bijaldien de vereffening op die wijze niet tot stand kon worden gebragt, de zaak door eene briefwisseling tusschen de betrokkene Departementen nader zoude moeten worden geregeld.

Dergelijke instructiën aan de ambtenaren van den waterstaat, voor zooveel betreft alle ontwerpen van werken onder beheer van mijn Departement, welker tot standbrenging van eenigen invloed, hoegenaamd ook, op de belangen van 's Rijks verdediging zouden kunnen zijn, schijnen aan het Departement van Oorlog evenzeer wenschelijk toe om de bedoelde verwickelingen bijna onmogelijk te maken, zonder dat daardoor, buiten volstreckte noodzakelijkheid, eenige vertraging aan de uitvoering van gedachte werken zoude kunnen of mogen worden toegebragt.

Daar mij zoodanige maatregel ook nuttig en billijk voorkomt heb ik de eer U HoogEdelGestrenge te verzoeken om den Hoofdingenieur van den waterstaat in Uwe provincie met het vorenstaande bekend te maken, en dienvolgens uit te noodigen om bij het opmaken van ontwerpen van waterstaatswerken waarbij de belangen van de militaire verdediging kunnen geacht worden betrokken te wezen, steeds met den officier der genie, dien zulks aangaat, in overleg te treden en van den uitslag bij de inzending der ontwerpen melding te maken.

Aan

*De Heeren Staatsraden Gouver-
neurs der Provinciën.*

N°. 89.N°. 11.

3e Afdeling.

---

*Werken binnen
verboden kringen
van vestingen.*

---

24 Juni 1845.

Bij gelegenheid der uitvoering van een waterstaatswerk in den omtrek eener vesting, heeft het Departement van Oorlog in herinnering gebracht het meermalen gedane verzoek dat van wege den waterstaat binnen den verboden kring van vestingen, geene werken, waartoe volgens de wet van 16 November 1814 n°. 55 (*Staatsblad* n°. 106) de inwilliging van voornoemd Departement gevorderd wordt, zonder deszelfs voor kennis worden uitgevoerd.

Ik heb dienvolgens de eer UHEG. te verzoeken om den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in Uwe provincie hierop indachtig te maken en tevens uit te noodigen om bij de inzending der bestekken van werken, welke in de bedoelde termen vallen, zulks te doen opmerken, ten einde van de zijde van het Departement van Binnenlandsche Zaken het noodige zoude kunnen gedaan worden, om de toestemming van het Departement van Oorlog voor de uitvoering van zoodanige werken te verkrijgen.

*Aan
de Heeren Gouverneurs der
verschillende provinciën.*

N°. 112.N°. 12.

3e Afdeling.

---

*Opneming in het
kadaster van den aanleg
van wegen enz.*

---

29 Julij 1846.

Door het Departement van Financiën is mij te kennen gegeven dat bij den aanleg van wegen, vaarten of havens, en de daarmede gewoonlijk verbondene onteigeningen, een en ander in de kaarten van het Kadaster en in de registers van de bewaringen der Hypotheken moet worden overgenomen en dat daár, waar het geheele terrein reeds opgemeten, afgebakend en in kaart gebragt is, waar de onteigeningen reeds met Sectie en nommer der perceelen of gedeelten van dien zijn aan te wijzen, het werk der beambten van het Kadaster verligt en bespoedigd zoude worden, wanneer zij inzage mogen nemen van de schetsen, teekeningen of plans bij de Ingenieurs of andere ambtenaren van den Waterstaat voorhanden, en deze aan de landmeters voor de velddienst tijdelijk kunnen worden toevertrouwd.

Onder mededeeling van het verlangen van voornoemd Departement heb ik de eer UHEG. te verzoeken om daarvan den Hoofdingenieur van den Waterstaat in Uwe provincie te doen kennis dragen, met uitnoodiging om te zorgen dat aan het bedoelde verlangen worde voldaan.

*Aan
Heeren Gouverneurs der ver-
schillende provinciën; enz.*

N°. 184.N°. 13

3e Afdeling.

Vervreemding van
gronden langs de Gr.
Communicatiën.

31 Juli 1847.

Volgens vroeger aangenomen beginselen zijn tot hiertoe alle aanvragen om afstand van Rijksgronden, gelegen langs de groote land- en watercommunicatiën behandeld geworden bij het Departement van Binnenlandsche Zaken, door hetwelk, — wanneer, volgens de ingewonnen berigten, geen bedenkingen tegens den verlangden afstand werden gevonden — na bekomen autorisatie van Zijne Majesteit het sluiten der contracten tot vervreemding dier gronden aan het Departement van Financiën werd overgelaten.

Thans echter, is na gemeenschappelijk overleg met dat Departement overeengekomen dat voortaan aan Hetzelve, als belast met het geldelijk beheer, de behandeling van verzoeken nopens vervreemding of verhuring van die gronden zal worden overgelaten behoudens de beoordeeling bij dat van Binnenlandsche Zaken, of die perceelen voor zooveel het materieel betreft vatbaar zijn om te worden afgestaan en aan het Departement van Binnenlandsche Zaken zal verblijven de behandeling der aanvragen tot afkoop, welke mogten worden gedaan, van de verplichting tot onderhoud van bruggen of duikers in 's Rijks groote wegen liggende.

Ten einde nu aan die schikking behoorlijk gevolg zou kunnen worden gegeven, verzoek ik UHEG. te willen doen opmaken en aan mij in te zenden, eenen staat van beschrijving van alle aan het Rijk behorende perceelen, om het even van welken aard, gelegen langs de groote wegen, vaarten of kanalen, welke eventueel ten voordeele der schatkist zouden kunnen worden vervreemd of verhuurd, met vermelding van zoodanige speciale voorwaarden en verplichtingen, waaraan de afstand van elk perceel in het bijzonder, volgens het oordeel van de directie van den Waterstaat, in het belang van de dienst dier communicatiën of in dat van derden zouden behooren te worden verbonden.

Ik zal de overlegging van den voorschreven staat, zoodra mogelijk inwachten, om aan het Departement van Financiën te worden overgelegd, ten einde op alle verzoeken tot aankoop van soortgelijke gronden met inachtneming dier voorwaarden zou kunnen worden beschikt.

Aan

Heeren Gouverneurs der onderscheidene provinciën.

N°. 116.N°. 11.3e Afdeling.Policie op de wegen.

13 Augustus 1847.

D. 42/W.

Sedert een geruimen tijd heeft zich van verschillende zijden de vraag opgedaan, hoeverre zich de magt uitstrekt van de Gedeputeerde Staten in de provinciën, ten aanzien van de aanbouwingen langs de groote wegen, bedoeld bij art. 6 van het Koninklijk besluit van 20 Januarij 1829, n°. 83, met de wijziging daarin gebragt bij het opvolgende besluit van den 15 Mei van dat jaar, n°. 27, op welke bepalingen die magt steunt en welke middelen van bedwang zouden kunnen worden aangewend, indien men zonder verlof, langs de voorschreven wegen verkoos te bouwen, of mogt nalaten, de bij de verleende vergunning gestelde voorwaarden op te volgen.

Die vraag heeft geleid tot een onderzoek, waaruit is gebleken dat de bepaling van art. 6 van opgemeld besluit, voor zooveel het bouwen van woningen langs de wegen of vaarten aangaat, zijn oorsprong verschuldigd is, aan eene fransche wet van den 7—14 October 1790, waarbij is bepaald: „que l'administration en matière de grande voirie, attribuée au corps administratif par l'article 6 du titre 14 du réglément sur l'organisation judiciaire, comprend dans toute l'étendue du Royaume, *l'alignement des rues des villes, bourgs et villages, qui servent de grandes routes,*” dat die wet werd nageleefd in de Zuidelijke provinciën tijdens de vereeniging met *Noord-Nederland*; dat vervolgens toen in 1820 nieuwe bepalingen werden gemaakt nopens het beheer en onderhoud der groote wegen, bij een Koninklijk besluit van 10 Mei 1820, n°. 2, zonder onderscheid te maken tusschen *zuidelijke* en *noordelijke* provinciën, is voorgeschreven, dat geene permissiën mogten worden verleend tot het oprigten van nieuwe gebouwen langs die wegen, dan na approbatie van het Departement van Binnenlandsche Zaken; dat die voorschriften bij latere besluiten van 1823 en 1829, zijn gehandhaafd geworden en dat dit alles

Aan

Heeren Gedeputeerde Staten der
onderscheidene provinciën; enz.

is geschied, ofschoon de bovenbedoelde wet van 1790, bij de inlijving van *Noord-Nederland* met het *Fransche Keizerrijk* of staande het Fransch bestuur, hier niet is executair verklaard.

Het is alzoo ten onregte dat de voorschriften, welke uit die wet waren ontleend, en die voor de *zuidelijke provinciën* verbindende waren, in de *noordelijke provinciën* zijn in werking gebragt, en is aan de Regeering, na een gezet onderzoek gebleken, dat zij geene bevoegdheid heeft om het bouwen *op eigen grond* langs de wegen aan beperkende bepalingen te onderwerpen en behoudens de plaatselijke keuren of andere verordeningen door bevoegde autoriteiten voorgeschreven, zoo die mogten bestaan, een ieder op zijn erf mag bouwen. Niemand vermag zulks op het erf van een ander, gevolgelyk ook niet op dat van het Rijk, bijvoorbeeld op de bermen of aanhoorigheden van de wegen; doch verder strekt zich het beperkend vermogen van het Algemeen bestuur niet uit, en, alleen uit onkunde, hebben diegenen welke verlangden aan den weg te timmeren, zich tot heden aan administratieve bevelen onderworpen.

Ik heb het alzoo billijk en met de waardigheid der Regeering overeenstemmende geacht, om aan den Koning voor te stellen aan dien staat van zaken een einde te maken, en op de voorschriften der meergemelde besluiten te willen terugkomen, en het is naar aanleiding van H. D. magtiging dat ik de eer heb UEdel Groot Achtb. te kennen te geven, dat, uit de Koninklijke besluiten van 20 Januarij 1829, n°. 83 en 15 Mei daaraanvolgende, n°. 27, geene magt kan worden ontleend om het oprigten, bouwen of opslaan van huizen of getimmerten, *op eigen grond*, langs de groote wegen en vaarten te beletten, of aan andere beperkende bepalingen te onderwerpen, dan die welke bij plaatselijke keuren bestaan of bij andere legaal uitgevaardigde verordeningen mogten zijn voorgeschreven; dat derhalve niemand verder kan worden verpligt, om krachtens de meergenoemde besluiten vergunning te vragen om, *op eigen grond*, langs de wegen of vaarten te bouwen en degenen die daartoe nog mogten overgaan door UEdel Groot Achtb. deswege zullen behooren te worden teregt gewezen.

Ik verzoek UEdel Groot Achtb. voor het vervolg in dien zin te willen handelen en mijne tegenwoordige aanschrijving aan den Hoofdingenieur van den Waterstaat in de provincie, tot zijne informatie, te willen mededeelen.

N°. 90.N°. 15.3e Afdeling.

14 Augustus 1847.

Betaling koopsommen.

De Algemeene Rekenkamer heeft dezer dagen aan mij onverevend teruggezonden aanvragen van betaling ter voldoening van kooppenningen wegens onteigende eigendommen ten behoeve van het Rijk, met te kennengeving dat zij verlangt dat bij de aanvragen van betaling overgelegd worden, behalve de gewone expeditie van den staat of contract van onteigening, declaratiën van de belanghebbenden zelve.

Ten einde in het vervolg alle oponthoud in dergelijke betalingen voor te komen, heb ik de eer UHEG. te verzoeken om voortaan bij het inzenden der gewone afschriften van bereids goedgekeurde staten of contracten van onteigening mede declaratiën van de in die staten voorkomende belanghebbenden over te leggen.

Aan
Heeren Gouverneurs der
provinciën.

N°. 137.N°. 16

3e Afdeling B.

---

*Vergunning tot
rooijen of inkorten
van Rijksplantsoen.*

23 Maart 1848.

*Afstand van
Rijksgrond langs
de wegen of vaarten.*

Bij gelegenheid dat aan het Departement van Financiën de behandeling is opgedragen van de verzoeken om afstand van Rijksgronden langs de groote wegen en vaarten gelegen, indien tegen de vervreemding daarvan bij het materieel beheer dier communicatiën geene bedenkingen bestaan, is tevens aan hetzelfde overgelaten om te beschikken op aanvragen tot verkrijging van afstand van enkele boomen, tot de Rijksbeplanting der wegen of vaarten behoorende, wanneer derzelve opruiming door aangelanden, in hun belang, tegen betaling wordt verlangd.

Ingeval zoodanige aanvragen gerigt worden aan genoemd Departement of aan de ambtenaren van het geldelijk beheer in de respectieve provinciën, zullen, volgens het te dezen aanzien met dat Departement gehouden overleg, de evengemelde ambtenaren zich, tot het inwinnen van de benoodigde inlichtingen ter beoordeeling van zoodanige verzoeken, wenden aan de betrokken Gouverneurs der provinciën, die vervolgens, na deswege den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat te hebben gehoord, hun gevoelen dienaangaande, met betrekking tot het materieel belang, aan den Ambtenaar van het geldelijk Beheer zal doen kennen; en naar gelang van dat gevoelen zal de zaak bij het Departement van Financiën afgedaan, of wel dat van Binnenlandsche Zaken daaromtrent nader geraadpleegd worden.

Door meergenoemd Departement zijn bereids, in den voorschreven zin, voorschriften aan de ambtenaren voor het geldelijk beheer verstrekt, en ik heb alzoo de eer UHEG. te verzoeken, om, in overeenstemming daarmede, bij voorkomende gelegenheden te willen handelen en den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat met de onderwerpelijke schikking bekend te maken.

*Aan
de heeren Gouverneurs
der provinciën.*

N°. 129.N°. 17.*3e Afdeeling A.*

10 Augustus 1848.

*Nieuwe verzameling
van hydrographische
waarnemingen.*

Overeenkomstig de goedgekeurde voordragt van den fungerenden Hoofd-Ingenieur bij de algemeene dienst van den Waterstaat, zal die ambtenaar zich thans onder anderen bezig houden met eene nieuwe verzameling van hydrographische waarnemingen bijeen te brengen en in orde voor te bereiden, ter vervanging of tot vervolg der bekende verzameling van den Generaal KRAYENHOFF, waardoor tevens de kostbare opnemingen en waterpassingen, die sinds een twintigtal jaren bij de algemeene dienst van den Waterstaat zijn verrigt tot een vruchtdragend geheel zullen worden gevormd.

Genoemde Hoofd-Ingenieur heeft zich verder bij die gelegenheid aan mijn Departement gewend, ten einde in het bezit gesteld te worden van de waterpassingen, aantekeningen en opmerkingen, welke door UHEG. van tijd tot tijd gemaakt en geschikt kunnen zijn om bij de nieuwe verzameling te worden opgenomen, of tot het erlangen eener gewenschte naauwkeurigheid kunnen bijdragen.

Het is tengevolge van dat verlangen, dat ik UHEG. verzoek, hierop voortaan aandachtig te willen zijn, en de voornoemde aantekeningen en waarnemingen tot het bovenvermeld doel wel aan den fungerenden Hoofd-Ingenieur bij de algemeene dienst te willen mededeelen, telkens wanneer zich hiertoe de gelegenheid zal opdoen.

*Aan
de Heeren Hoofd-Ingenieurs der
onderscheidene provinciën.*

N°. 94.N°. 18.

3e Afdeling B.

16 October 1848.

Vergunning tot inkorting enz. van plantsoen langs de groote wegen en vaarten.

Bij het Departement van Binnenlandsche Zaken zijn, van de zijde van een der gewestelijke Besturen, bezwaren ingebracht over de wijze van behandeling, bij de Administratie van het financieel beheer der groote wegen, nopens verzoeken om vergunning tot het rooijen of inkorten van aan het Rijk behoorend houtgewas, aan de wegen.

Die bezwaren bestonden hoofdzakelijk daarin, dat de Ambtenaren van het materieel beheer der wegen niet werden onderrigt van het verleenen van zoodanige vergunningen, en alzoo de geautoriseerde rooijingen of inkortingen zonder hunne voorkennis of medeweten werden uitgevoerd.

Daarom met het Departement van Financiën in overleg getreden zijnde, heeft hetzelfde bij resolutie van den 4 dezer, al de Directeurs der Indirecte Belastingen aangeschreven om voortaan van elke vergunning tot inkorting of rooijing van boomgewas of struiken enz. en van elken verkoop van gronden, water, gebouwen of andere onroerende goederen langs des Rijks groote wegen, vaarten en kanalen, na de goedkeuring der daarvan op te maken contracten, aan de betrokken Gouverneurs der provinciën kennis te geven, ten einde hen in de gelegenheid te stellen om daarvan aan den Hoofdingenieur van den Waterstaat in hun gewest, mededeeling te doen.

Ik heb de eer den inhoud van die resolutie ter kennis van UHEG. te brengen, met verzoek daarvan den betrokken Hoofdingenieur van den Waterstaat te willen verwittigen, en denzelfden, telken reize van de te dezen aanzien verleende vergunningen te onderrigten, zoodra daarvan in het vervolg, bij UHEG. mededeeling zal zijn ontvangen.

*Aan
de Heeren Gouverneurs der
provinciën.*

N°. 88.N°. 19.

3e Afdeling A.

---

28 Maart 1849.

*Toezending gedrukte
bestekken.*

Het is mij nuttig toegeschenen en derhalve mijn voornemen in het vervolg de Hoofdingenieurs en Ingenieurs van den Waterstaat in het bezit te stellen van een exemplaar van alle gedrukte bestekken, ten einde zij in het belang der dienst daarvan eene doelmatige toepassing bij het opmaken hunner bestekken zouden kunnen maken.

Ter meerdere bevordering van het aangeduide belang zoude ik als toelichting van de omschrijving der werken bij de bestekken eene lithographie in lijnen wenschen te voegen, waarvan de kosten onder de vorige uitgaven zouden worden gebragt, welke, volgens art. 10 der algemeene voorwaarden behoorende bij de bestekken van 's Rijks Waterstaatswerken, ten laste der aannemers komen.

Deze maatregel schijnt trouwens ook dienstig voor de gegadigden te kunnen worden geacht, en kan hun zelfs de vrij grootere kosten besparen, die zij niet zelden moeten aanwenden om voor elke belangrijke aanneming tot welke zij willen mededingen, kopy van de oorspronkelijke teekeningen te doen vervaardigen.

Ik noodig UWEG. mitsdien uit om voortaan bij de ontworpen bestekken van gewigtige werken eenvoudige teekeningen in lijnen over te leggen, en derwijze in te rigten dat zij geschikt zijn om als lithographie aan de bestekken te worden toegevoegd.

*Aan**Heeren Hoofdingenieurs van den
Waterstaat in de provinciën en
het Hertogdom Limburg.*

N°. 114.N°. 20.

3e Afdeling A.

---

27 Julij 1850.

---

*Benoeming
leden polderbesturen.*

Het heeft mijne aandacht getrokken, dat van tijd tot tijd personen tot leden van dijk- en polderbesturen worden voorgedragen die door hoogen ouderdom niet meer geschikt kunnen gerekend worden voor het werkdadig beheer der waterkeeringen, vooral in geval van gevaar bij hoogwater en ijsgang.

Het is dus, mijns inziens, wenschelijk dat personen boven de 70 jaren oud, in het vervolg buiten noodzaak, niet meer op de nominatiën worden gebragt, en dat wanneer in zeer enkele gevallen mannen van dien leeftijd worden voorgedragen, het Gouvernement de overtuiging dient gegeven te worden dat zij tot het bekleeden der betrekking nog zeer geschikt zijn.

Ik heb mitsdien de eer Mijne heeren! te verzoeken de dijk- en polderbesturen hiervan mededeeling te doen met uitnoodiging om in het vervolg in het welbegrepen belang der polders hierop te letten.

*Aan
de Heeren Gedeputeerde
Staten der ; enz.*

N°. 237.N°. 21

3e Afdeling A.

10 Februari 1851.

Verklaring aanneming
concessie.

Het heeft mijne aandacht getrokken dat aan de opgemaakte acten wegens bekomene vergunning tot bekadingen, bedijkingen, en andere daarmede gelijkstaande uitvoeringen, die van invloed op 's Rijks wateren en gronden zijn, soms de vorm van wederkeerige verbintenis wordt gegeven. Zoodanige naam is oneigenaardig en doet aan een burgerlijk contract denken, waarbij partijen zich over en weder verbinden om iets te doen of te gedoogen en hetwelk alleen bij onderlinge toestemming kan worden ontbonden. Het karakter eener akte van publiek regt, eener concessie door de Regeering, als zoodanig verleend, wordt daarbij over het hoofd gezien, en het is waarschijnlijk juist de instelling van die concessiën in authentieke akten te doen opnemen, welke tot deze miskennis van beginsel heeft aanleiding gegeven. Het eenige wat bij zoodanige akte verlangd wordt is eene *verklaring* van den concessionaris dat hij de gestelde voorwaarden aanneemt. Tot het wezen der concessie is die verklaring geen vereischte, maar zij kan en nog dezer dagen is daarvan een voorbeeld voorgekomen, hare nuttige zijde hebben, daar zij vooraf de aandacht van den concessionaris vestigt op de voorwaarden waaronder hem het gevraagde wordt toegestaan. Hij zal daarvan later nimmer onwetendheid of misverstand kunnen voorwenden.

Maar tot zoodanige *verklaring* moet de akte zich dan ook bepalen, en van den naam eener verbintenis worden ontdaan.

Ik heb de eer UHG. te verzoeken hierop voor het vervaardigen der bedoelde acten wel te willen doen letten.

Aan
de Commissarissen des Konings
in de verschillende provinciën.

N°. 151.

3e Afdeeling A.

---

*Verklaring aanneming
concessie.*

N°. 22.

19 Maart 151.

Als vervolg op mijne circulaire van den 10 Februarij 1851, n°. 237, heb ik de eer UHEG. te kennen te geven dat, daar het geval zich heeft voorgedaan dat de belanghebbenden bedinking hadden tegen het inzenden van *authentieke* acten ter zake van vergunningen tot bekadingen en andere daarmede gelijkstaande ondernemingen, waaraan voorwaarden worden verbonden, het mij voldoende is voorgekomen dat voortaan slechts eene op *op zegel geschreven* verklaring door den concessionaris worde overgelegd. Dit bespaart hun dan tevens de meerdere kosten aan het opmaken eener authentieke acte verbonden.

Aan
Heeren Commissarissen des Konings
in de verschillende provinciën.

N°. 101.N°. 23.

3e Afdeling B.

17 April 1851.

Correspondentie.

Het heeft de aandacht van het Gouvernement getrokken, dat het met de ambtelijke hiërarchie strijdt, dat, zooals uit den rondgaanden brief van 23 Maart 1848, n°. 137 volgt, een Commissaris des Konings in de provincie aan den directeur der Registratie en Domeinen berigt zendt.

Dientengevolge zijn de directeurs der Registratie en Domeinen door het Departement van Financiën aangeschreven, hunne berigten aan dat Departement, op adressen tot rooijing van houtgewas of aankoop van grond op of langs Rijks groote wegen of kanalen en vaarten aan 's Konings Commissaris in de betrokken provincie te zenden, met verzoek die met het ingediende verzoekschrift en bijlagen, met zijn eigen voorstel en het rapport van den Hoofdingenieur van den Waterstaat aan den Minister van Financiën te willen doen geworden.

Hiervan ten vervolge op voormelde circulaire kennis gevende, heb ik de eer UHEG. te verzoeken het vorenstaande aan den Hoofdingenieur van den Waterstaat in Uwe provincie te willen mededeelen en voortaan in overeenstemming met deze voorschriften, Uw berigt met de bedoelde stukken aan het Departement van Financiën te verzenden.

Eveneens behoort te worden gehandeld met de adressen nopens hetzelfde onderwerp van UHEG. regtstreeks ingediend welke, in verband met de gegeven voorschriften, eerst in handen gesteld van den Directeur en nadat diens berigt is ingekomen en de Hoofdingenieur van den Waterstaat is gehoord, met Uw advys aan het Departement van Financiën verzonden moeten worden.

Aan
Heeren Commissarissen des Konings
in de provinciën.

N°. 191.N°. 24.*3e Afdeling A.*

12 April 1851.

WATERSTAAT.

Oplevering werken.

De Algemeene Rekenkamer heeft onlangs eenige aanvragen van betaling wegens schuldvorderingen betreffende Waterstaatswerken onverevend teruggezonden omdat in de certificaten van betaling niet duidelijk en bepaald bleek dat de aannemers de werken binnen of op den bij de bestekken bepaalden tijd hadden opgeleverd.

Ten einde dergelijke bedenkingen en de vertragingen zoowel te dier oorzaak als uit anderen hoofde, waardoor de aannemers te lang op de betaling hunner aannemingspenningen moeten wachten in het vervolg voor te komen, behooren de betalingsstukken onmiddellijk, nadat de werken voltooid zijn, te worden ingezonden en daarbij het volgende in acht genomen.

1°. ingeval het werk, binnen den tijd, bij het bestek of contract vastgesteld, is afgemaakt, moet in het certificaat verklaard worden, dat de aannemer het werk op (of vóór) den bij het bestek (of contract) vastgestelden tijd heeft opgeleverd.

2°. ingeval het werk te laat is opgeleverd moet in het certificaat worden vermeld:

- a. den dag waarop het werk is aangevangen;
- b. den dag waarop het is voltooid;
- c. hoeveel dagen het mitsdien te laat is opgeleverd, en

3°. indien de korting bij het bestek bepaald voor te late oplevering, bij dat certificaat niet toegepast wordt, alsdan de redenen daarvoor in het certificaat te vermelden behoudens de meer omstandig te geven inlichtingen in de geleidende missive.

Wijders wordt UHEG. bij deze herinnerd:

1°. de bij de certificaten of declaratiën overgelegd wordende kwitantien te certificeeren met vermelding van het bedrag dier kwitantien in schrijffletters;

2°. de declaratiën, wegens de verrekening van den zoogenaamden vergeten post te certificeeren.

Ik verzoek U deze voorschriften nauwkeurig op te volgen.

*Aan
Heeren Hoofdingenieurs in de
verschillende provinciën.*

N°. 149.N°. 25.3e Afdeling B.

6 November 1852.

Kosten overschrijving
koopakten.

In den regel zijn de kosten wegens het overschrijven in de openbare registers van contracten van aankoop van eigendommen ten dienste der uitvoering van Rijks werken, voldaan uit de post der begrooting van Binnenlandsche Zaken, waaruit de bij die contracten bedongen koopsommen voldaan werden.

Die kosten moeten echter volgens artikel 1512 en 671 van het burgerlijk wetboek door de verkoopers betaald worden ten ware het tegendeel uitdrukkelijk bedongen zij.

Ik verzoek UHEG. daarop in het vervolg te willen doen letten.

Mogt door de verkoopers de voldoening dier kosten door het Rijk worden bedongen, dan zal daarvan in het contract uitdrukkelijk melding moeten worden gemaakt.

Aan
Heeren Commissarissen des Konings in
de verschillende provinciën.

N°. 153.N°. 26.

3e Afdeling B.

10 November 1852.

Beschikbaar komen van
gronden bij aanleg
van werken enz.

Bij eene circulaire-aanschrijving van mijn Departement van den 31sten Julij 1847, n°. 184, is overlegging gevraagd van eenen staat van beschrijving van alle aan het Rijk behorende gronden, om het even van welken aard, gelegen langs de groote wegen, vaarten of kanalen, welke eventueel ten voordeele der schatkist zouden kunnen worden vervreemd of verhuurd, alles met vermelding van zoodanige speciale voorwaarden en verplichtingen, waaraan de afstand van elk perceel in het bijzonder, volgens het oordeel van de directie van den Waterstaat in het belang van den dienst dier communicatiën of in dat van derden, zouden behooren te worden verbonden.

Die overlegging die vervolgens heeft plaats gehad, was gevraagd met een tweeledig doel, *vooreerst* ten einde het Departement van Financiën in staat te stellen op alle verzoeken tot aankoop van soortgelijke gronden, met inachtneming der opgegeven voorwaarden, te kunnen beschikken, gelijk in die Circulaire is gezegd, en *ten andere* en hoofdzakelijk, om dergelijke bezittingen op den legger van 's Rijks Domeinen te brengen ten einde bij vordering van grondbelasting en polderlasten te kunnen nagaan of zij werkelijk door de schatkist moeten worden voldaan.

Ten einde dit laatste doel voortdurend te verwezenlijken behoort mij, naar gelang dat, tengevolge van werken van aanleg, verbetering of onderhoud, dergelijke gronden beschikbaar zijn of komen, daarvan steeds opgave te worden gedaan, met vermelding van de bijzonderheden in de circulaire van 1847 bedoeld.

Ik verzoek U door mededeeling van deze aanschrijving daarop de aandacht van den Hoofd-Ingenieur in. Uwe provincie te vestigen en hem tot het doen dier opgaven, wanneer het geval zich voordoet, uit te noodigen.

Aan

Heeren Commissarissen des Konings
in de verschillende provinciën.

N. 235.

N°. 27.

3e Afdeling A.

WATERSTAAT.

17 Januari 1853.

---

*Gegoedheid van
borgen.*

Het is mij gebleken, dat het niet overbodig kon zijn, Uwe aandacht te vestigen op het belang dat, inzonderheid bij uitvoering van zeer groote werken, op de al of niet gegoedheid van de borgen des aannemers streng worde toegezien en dat zij, die deswege geene behoorlijke bewijzen kunnen overleggen of niet als genoegzaam gegoed bekend staan, niet worden aangenomen.

UHEG. gelieve hiervan aan den Hoofdingenieur kennis te geven en bij de toezending van het proces-verbaal van aanbesteding nopens dit punt bepaalde inlichtingen te geven.

*Aan
Heeren Commissarissen des Konings
in de verschillende provinciën.*

N°. 161.N°. 28.

3e Afdeling A.

---

*Sluiten overeenkomsten
met personen die niet
kunnen schrijven.*

---

30 Mei 1853.

Tot dusver werd indien de persoon, waarmede wegens afstand van grond ten behoeve van het Rijk werd gecontracteerd, niet kon schrijven en het contract uit dien hoofde door den belanghebbende was geteekend met een handmerk of kruisje, bij het contract eene verklaring overgelegd van een notaris houdende, dat de contractant niet kan schrijven of zijnen naam teekenen, vermits hij de schrijfkunst niet heeft geleerd.

Dergelijke eenzijdige verklaringen bezitten in regten geene waarde.

In dergelijke gevallen namelijk indien de belanghebbenden niet kunnen schrijven moeten de acten van afstand en overdragt in behoorlijke authentieke vorm worden opgemaakt.

Mogten de belanghebbenden tot het sluiten der overeenkomst niet willen overgaan dan onder voorwaarde dat de regten van registratie en van overschrijving in de openbare registers en de verder op het contract vallende kosten ten laste van het Rijk komen, dan moet men er op bedacht zijn dat dit uitdrukkelijk in de acte moet worden bedongen.

Ik heb de eer UHEG. te verzoeken te willen zorg dragen dat voortaan de zaak in het gestelde geval op die wijze worde geregeld.

Aan
Heeren Commissarissen des Konings
in de verschillende provinciën.

IV. *De Boven-Maas.*

1. Maastricht, aan de sluis.
2. Roermond.
3. Venlo.
4. Gennep.
5. Grave.
6. Blaauwe sluis.
7. Heusden.
8. Woudrichem.

c. De Hoofdingenieurs doen de vereischte voordragten om de watershoogten te doen waarnemen aan de Rijkspeilschalen, waar dit nog niet geschiedt;

d. Maandelijks worden de behoorlijke ingevulde tabellen, volgens modellen La. A, B, C, D, E, F, G, H, I, door de betrokken Hoofdingenieurs aan den Inspecteur in algemeene dienst ingezonden;

e. De noodige gedrukte en gelinieerde tabellen in blanco La A, B, C, D, E, F, G, H, I, worden door het Departement van Binnenlandsche Zaken aan de Hoofdingenieurs verstrekt.

f. De Inspecteur in algemeene dienst verzamelt de ontvangene opgaven in tabellen volgens modellen L, K, L, M, N, waartoe de noodige gedrukte exemplaren hem door het Departement van Binnenlandsche Zaken worden uitgereikt.

g. De Inspecteur zendt de door hem ingevulde verzamelings-tabellen maandelijks aan het Departement van Binnenlandsche Zaken.

h. De verzamelingstabellen worden door de zorg van dat Departement gedrukt.

i. Zij worden rondgedeeld aan al de leden van het korps Ingenieurs van den Waterstaat en maken deel van hun archief uit.

Brengt den inhoud dezer ter kennis van de Inspecteurs en Hoofdingenieurs en waarnemende Hoofdingenieurs, met uitnoodiging hieraan zooveel noodig gevolg te geven, en met verzoek die beschikkingen aan de onder hunne bevelen dienende ambtenaren mede te deelen.

N°. 174.N°. 30.*3e Afdeeling A.*

14 April 1854.

*Verklaringen oever-
eigenaren.*

Door een Uwer ambtgenooten is, voor de uitvoering van werken, ter securering van een inscharenden rivieroever, aan de eigenaren van de daarlangs gelegen gronden gevraagd, of zij genegen waren die werken aan te leggen, wanneer zij den aanwas, voor zoover die hun wettig toekomt, zouden genieten. Toen het hem was gebleken dat zij daartoe niet wenschten over te gaan, heeft hij, naar aanleiding van art. 9 der wet van 24 Februari 1806, hun verzocht, daarvan eene verklaring af te leggen, strekkende tevens tot afstand van den aanwas, die door de van wege het Rijk te maken werken zal worden verkregen, ten behoeve van den Staat.

Die verklaring is door de betrokken eigenaren gesteld op eene door den Ingenieur vervaardigde en gezegelde *situatiekaart van den oever*. Tot dus ver was de regel, dat die verklaringen bij afzonderlijke schrifturen werden afgelegd. Uw Ambtgenoot was echter van meening, dat die verklaringen op de situatiekaarten zelve gesteld, duidelijker en begrijpelijker zijn, dan de uitgebreidste omschrijvingen van perceelen, aan de oevers gelegen, die moeten worden voorzien; daarenboven gaan, volgens zijn gevoelen, ongeletterde grondeigenaren ongaarne over tot het teekenen van acten en verklaringen, doch niet tot het onderteekenen eener kaart, waarop de zaak hun oogenschouwelijk wordt voorgesteld.

Het is aan het Departement van Financiën en aan mij toegeschenen, dat op die wijze evenzeer als door de tot dusver eenvoudige per schrift afgelegde verklaringen, een behoorlijke regts-titel wordt verkregen, uit kracht waarvan de Staat later regten op den aanwas die door de werken van Rijkswege uit te voeren, zal ontstaan, kan doen gelden.

Het eenige wat noodig is, is het bewijs, dat de eigenaar der gronden langs den voorziening vorderenden oever, in de ge-

*Aan
Heeren Hoofdingenieurs van den
Waterstaat in enz.*

N°. 140.N°. 29.*3e Afdeeling A.*

16 December 1853.

*Bijeenverzamenen
waterhoogten.**De Minister van Binnenlandsche Zaken.*

Gezien de voorstellen van de Inspecteurs van den Waterstaat van den 15 en 28 November jl. n°. 2079/k en 1125;

Overwegende, dat, nu bijna overal Rijkspeilschalen in betrekking tot het Amsterdamsch peil langs de hoofdrievieren zijn gesteld, het tijdstip is gekomen, waarop, in het belang eener voor de geschiedenis van den waterstaat en vooral voor eene gron tige kennis onzer rivieren onontbeerlijke goede verzameling van de waarnemingen der waterhoogten aan die peilschalen, nopens deze zaak nadere voorschriften behooren te worden gegeven:

Heeft goedgevonden,

het volgende te bepalen:

a. Het bijeenverzamenen der waargenomen watershoogten betrekkelijk A.P. aan de Rijkspeilschalen langs de hoofdrievieren aanvang nemende met 1°. Januarij 1854 wordt opgedragen aan den Inspecteur van den Waterstaat belast met de algemeene dienst;

b. De waarnemingen worden door de zorg der Hoofdingenieurs in de onderscheidene provinciën gedaan aan de onderstaande peilschalen:

I. *Rijn, Waal en Merwede enz.*

1. Keulen.
2. Emmerik.
3. Oude Rijnmond bij Lobith.
4. Hulshuizen.
5. Nijmegen.
6. Tiel.
7. St. Andries.

8. Bommel.
9. Gorinchem.
10. Hardinxveld.
11. Sliedrecht.
12. Dordrecht.
13. Willemsdorp.
14. Hellevoetsluis.

II. *Neder-Rijn , Lek en Nieuwe Maas.*

1. Pannerden.
2. Arnhem.
3. Grebbe.
4. Rhemmerden.
5. Wijk bij Duurstede.
6. Culemborg.
7. Vreeswijk.
8. Jaarsveld.
9. Schoonhoven.
10. Krimpen.
11. Rotterdam.
12. Brielle.

III. *De Geldersche IJssel.*

1. Westervoort.
2. Doesburg.
3. Zutphen.
4. Deventer.
5. Wijhe.
6. Katerveer.
7. Kampen.
8. Paardenboer.

legenheid is gesteld, op zijne kosten de werken te maken, in welk geval de aanwas hem zou verzekerd zijn, doch dat hij die kosten niet heeft willen dragen, tengevolge waarvan de werken door het Rijk zijn gemaakt tegen genot van den aanwas, die daardoor later zal ontstaan; tevens dient de staat van den oever, vóór den aanleg der werken, te worden geconstateerd, ten einde later geschillen over de uitgestrektheid van den aanwas, door de werken verkregen, afgesneden, of te gemakkelijker uit den weg geruimd kunnen worden.

Dientengevolge heb ik de eer UWEG. te verzoeken, om voortaan op *gezegelde* kaarten de verklaringen van de oever-eigenaren te doen stellen, houdende „dat zij ongenegen zijn de kosten te dragen van de door het Departement van Binnenlandsche Zaken tot het verkrijgen of bevorderen van aanwassen of wel ter securering van inscharende oevers (het een of het ander, naarmate van het doel van het werk) voor de goede gesteldheid der rivieren noodig geoordeelde kribben of andere werken, en dat zij mitsdien de uitvoering aan het Gouvernement overlaten (tengevolge waarvan, naar aanleiding van art. 9 der publicatie van 24 Februari 1806, houdende een algemeen rivier- of waterregt, de eigendom der aanwinning, door die werken te verkrijgen, zal komen ten behoeve van den Staat”).

Het is van belang, dat de in de verklaring behandelde zaken duidelijk omschreven worden en dat daarbij inzonderheid tot de situatiekaart, waarop de verklaring is gesteld, worde verwezen, met aanduiding van de kadastrale indeeling der betrokken perceelen.

De kaart, nadat daarop die verklaringen zijn gesteld, worde vervolgens aan den betrokken ambtenaar van het bestuur der Registratie en Domeinen overgelegd, die, ingevolge aanschrijving van het Departement van Financiën, voor de registratie en de overschrijving in de openbare registers, zal zorg dragen.

Ter besparing van zegelkosten is het van belang, dat de kaarten op geen grooter schaal worden ontworpen, dan in verband met de duidelijkheid noodig is.

Ik zal telkens van U eene declaratie van de uitgeschoten zegelgelden volgens bijgaand model, dat door U naauwkeurig moet worden gevolgd, inwachten, op de voldoening waarvan door mijn Departement, ingevolge den wensch van mijn Ambtgenoot, orde zal worden gesteld.

AfSCHRIFT.

AFSCHRIFT.

Declaratie van . . . . .
 Hoofdingenieur (of waarnemend) van den Waterstaat
 in het . . . District, wegens gedane verschotten ter
 zake van het opmaken van verklaringen afgevraagd
 van oevereigenaren aan de rivier. . . . .
 naar aanleiding van Art. 9 der publicatie van 24
 Februarij 1806 houdende een algemeen rivier- of
 waterregt, als bewijs dat de eigendom van den aanwas
 of de aanwinning, door het, *voor 's Rijks rekening*
 aanleggen van kribben of andere werken te verkrijgen,
ten behoeve van den Staat komt.

1854.

April. Betaald voor een zegel gesteld op eene
 kaart bevattende voormelde (verklaring
 van namen en woonplaatsen der oever-
 eigenaren) in betrekking tot de werken
 voor 's Rijks rekening uitgevoerd of
 uit te voeren aan opgave van het punt
 of de plaats waar de uitvoering ge-
 schiedt. . . . . f

Mei. Betaald enz. . . . . „

te zamen . . . f

De ondergeteekende verklaart deze declaratie te zijn deug-
 delijk en onvergolden tot eene som van . . . . . (het
 bedrag in schrijffletters uit te drukken).

. . . . . den . . Mei 185. .

(onderteekening). . . . .

N. 121.

N°. 31.1e Afdeling.

19 Augustus 1854.

ALGEMEENE ZAKEN EN
COMPTABILITEIT.Zegelkosten niet voor
rekening v/h Rijk.

Bij circulaire van den 6 November 1852, n°. 149, zijn voorschriften gegeven bij het sluiten van contracten of overeenkomsten voor aankoop van eigendommen ten behoeve van het Rijk, in acht te nemen met betrekking tot kosten welke op den aankoop vallen.

Ten vervolge op die circulaire en op grond eener briefwisseling met het Departement van Financiën en de Algemeene Rekenkamer, heb ik de eer UHEG. te verzoeken, voor het vervolg te willen doen zorgen dat in het algemeen in *alle* acten, contracten en stukken waarin het Rijk betrokken is, dus bijzonder ook in de contracten of overeenkomsten van kóóp en verkoop geene bepaling waarbij *zegelkosten* ten laste van het Rijk als koper worden gebragt, worde toegelaten, maar integendeel, ter voorkoming van moeilijkheden, uitdrukkelijk de voorwaarde worde opgenomen „dat *alle* kosten van *zegel*, dus zoowel die der acten van koop en verkoop als der in te dienen declaratiën en daarvoor af te geven betalingstukken, overeenkomstig artikel 28 der wet van den 3 October 1843 (*Staatsblad* n°. 47) voor rekening van den verkoper blijven.

Aan
de Heeren Commissarissen des Konings
in de onderscheidene provinciën.

N°. 125.N°. 32.3e Afdeling A.

12 Januari 1855.

Oplevering contracten.

In een dezer dagen ontvangen certificaat van betaling was door den Hoofdingenieur verklaard, dat aan *al* de bepalingen van het contract was voldaan.

De Algemeene Rekenkamer heeft echter geweigerd de aanvraag van betaling voor dat certificaat te verevenen omdat daarin niet uitdrukkelijk was verklaard, dat *het werk op den bij het contract bepaalden tijd was opgeleverd*.

Ter voorkoming van gelijke aanmerking voor het vervolg, ook ten aanzien van te laat opgeleverde werken, heb ik de eer UWEG. de voorschriften, gegeven bij circulaire missive van den 22 April 1851, N°. 191 te herinneren.

Aan
de Hoofdingenieurs van den Waterstaat
in de verschillende districten.

N°. 163.N°. 33.3e *Afdeeling*.

6 Julij 1855.

*Vergunningen oprichten
gebouwen; maken
dammen, uitwegen, enz.*

Volgens art. 6 van het Koninklijk besluit van 20 Januarij 1829, n°. 83, voor zoover noodig gewijzigd bij dat van den 15den Mei 1829, n°. 27, en de dispositie van mijn Departement van 4 Junij 1841 n°. 129, behoort de beschikking op verzoeken om vergunning tot het oprigten van gebouwen, het maken van dammen en uitwegen op en langs de groote wegen der 1ste en 2de klasse tot de bevoegdheid van de Commissarissen des Konings en van de Gedeputeerde Staten.

De rigtige uitvoering dezer voorschriften werd nader geregeld bij circulaire van 13 Augustus 1847, n°. 116, 3de Afdeeling, waarbij is verstaan, dat de bepalingen van de aangehaalde besluiten niet toepasselijk zijn ingeval van bouwen op eigen grond, en dat de bevoegdheid daartoe, onafhankelijk van eenige vergunning, alleen onderworpen is aan de beperkingen, uit wettelijke verordeningen voortvloeiende.

De ondervinding heeft geleerd, dat in de behandeling van dergelijke aanvragen, bepaald wat betreft het maken van dammen en uitwegen, geene gelijkvormigheid bestaat, en met voorbijzien van de bevoegdheid, aan de provinciale besturen toegekend, dikwerf ingeval dat regtstreeksche aanvragen aan het Departement van Binnenlandsche Zaken waren ter hand gekomen, daarop door dat Departement na raadpleging der betrokken besturen is beschikt.

Behalve de gelijkvormigheid kan ook vereenvoudiging in deze geredelijk worden betracht, en het is op voorstel van mijn Ambtgenoot van Financiën dat ik, ter bereiking van dat dubbel doel, heb vermeend eenige algemeene voorschriften te moeten geven, welke ik wensch dat in het vervolg door U worden in acht genomen.

Op de verzoeken om vergunning tot het maken van uitwegen op 's Rijks groote wegen zal, ingevolge art. 6 van het Koninklijk besluit van 21 Januarij 1829, n°. 83, door UHEG. alleen worden beschikt, en gelijktijdig het bedrag worden bepaald der vergoeding, welke volgens art 715 van het Burgerlijk Wetboek,

*Aan
de Heeren Commissarissen des Konings
in de verschillende provinciën.*

VOOR

voor het gebruik van het gedeelte sloot, berm, of anderen Rijksground, waarover de uitweg moet loopen, verschuldigd is.

Vóór de bepaling van het beloop der vergoeding zal het echter dienstig zijn, dat zij door de ambtenaren van den Waterstaat worde begroot, en dat vervolgens het gevoelen van den Directeur der Registratie en Domeinen, omtrent die begrooting door U worden gevraagd. Mogt er over het quantum verschil van gevoelen zijn, dan zal dit door den laatstgenoemde aan de beslissing van den Minister van Financiën worden onderworpen en met de vergunning tot het maken van den uitweg worden gewacht totdat omtrent het beloop der vergoeding finaal zal zijn beslist. Bijaldien voor een uitweg boomen of plantsoen op een rijksweg gerooid moeten worden, behoort de derving van het regt van beplanting en de waarde van de boomen of het plantsoen aan de schatkist vergoed te worden. Deze vergoeding kan op gelijke wijze begroot en in het besluit houdende vergunning tot het maken van den uitweg vastgesteld worden.

Wordt op deze wijze gehandeld, dan is het voldoende dat voortaan door UHEG. een afschrift van elk zoodanig besluit aan den Minister van Financiën worde gezonden om voor de invordering der aldus vastgestelde sommen te kunnen doen zorgen.

Aan de vergunning behoort het beding te worden verbonden, dat de kwitantie van betaling der vergoeding, afgegeven door den Ontvanger der Registratie en Domeinen, aan den ambtenaar van den Waterstaat moet worden vertoond, alvorens met het werk voor het maken van den uitweg aanvang mag worden gemaakt, en uit het besluit van vergunning dient te blijken, dat de betrokken Directeur der Registratie en Domeinen is gehoord, ten bewijze dat het bestuur van het geldelijk beheer der groote Rijkswegen, behoorlijk in de zaak is vertegenwoordigd.

Ik moet intusschen opmerken dat het hier alleen vergunningen betreft, waarbij rijksground slechts in gebruik, tot wederopzeggens toe, of voor een bepaalden tijd, wordt toegestaan tegen betaling van vergoeding in eens of jaarlijks.

Wanneer het vergunningen geldt tot aanleg van uitwegen, *met afstand van rijksground in eigendom*, dan komt art. 1 der Wet van 29 Augustus 1848 (*Staatsblad* n°. 39) in aanmerking, en behoort eerst door den Koning, op voordragt van den Minister van Financiën, magtiging tot vervreemding te zijn verleend, en het contract van afstand en overdragt van den rijksground door het bestuur der Domeinen te zijn gesloten, alvorens de vergunning tot het maken van den uitweg kan worden verleend. Van den tot dusver gevolgden weg, omtrent zoodanige verzoeken afstand van rijksgrounden betreffende, behoeft dus niet te worden afgeweken.

N°. 135.N°. 34.

3e Afdeeling B.

---

13 October 1855.

---

*Uitvoering werken
binnen
verdedigingskringen.*

Het is reeds meermalen gebeurd, dat openbare werken in de nabijheid van verdedigingswerken werden aanbesteed, of met den aanleg daarvan werd begonnen, alvorens overeenkomstig de bepalingen der wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128), de Koninklijke vergunning was gevraagd of bekomen.

Het gevolg hiervan is, dat de militaire Ingenieurs alsdan met grooten spoed de berigten moeten opmaken, zoodat somtijds de zaak niet behoorlijk kan worden onderzocht.

Het is wenschelijk dat hierin worde voorzien, en de regelmatigte opvolging van de wettelijke voorschriften voor het vervolg zooveel mogelijk worde verzekerd.

Het is om die reden, dat ik UHEG. verzoek den Hoofd-Ingenieur van de Waterstaat en de besturen van de gemeenten in Uw gewest indachtig te maken aan de wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128) en wel bepaaldelijk aan het 28ste artikel, waarbij uitdrukkelijk is voorgeschreven, dat geene dijken, wegen, bruggen en andere binnen de groote kringen van vestingwerken der 1e, 2e en 3e klasse mogen worden gemaakt, veranderd of weggenomen zonder dat daartoe 's Konings vergunning is verkregen.

Aan

de Heeren Commissarissen des Konings
in de onderscheidene provinciën.

N°. 174.N°. 35.*3e Afdeling A.**Militaire bijstand
bij ijsgang.*

26 Januarij 1856.

Het heeft meesttijds jaarlijks bij plotseling invallende dooi plaats, dat van wege verschillende autoriteiten militaire bijstand wordt verzocht.

Die aanvragen geschieden dan gewoonlijk door mijne tusschenkomst, waarvan veeltijds het gevolg is dat de van wege het Departement van Oorlog te verstrekken magtiging niet tijdig genoeg bij de militaire autoriteiten wordt ontvangen.

Om dit te vermijden, heeft de Minister van Oorlog het geraden geoordeeld de verschillende territoriale kommandanten aan te schrijven om des winters, wanneer van de zijde van UHEG. of van die van de ingenieurs van den waterstaat dergelijke aanvraag geschiedt, onmiddelijk den gevraagden bijstand te verleenen, zullende deze aanvraag even als thans moeten geschieden aan den naastbijzijnden plaatselijken of Garnizoenskommandant.

Ik heb alzoo de eer UHEG. tot de rechtstreeksche aanvraag te magtigen en uit te noodigen ook den Hoofdingenieur mede te deelen dat hij zich daartoe gemagtigd kan houden.

Alleen behoort zoodra de aanvraag gedaan wordt daarvan aan mij verslag te worden gedaan, gelijk zulks van de zijde der militaire autoriteiten aan het Departement van Oorlog zal plaats vinden.

Aan
Heeren Commissarissen
des Konings; enz.

N°. 157.N°. 36.*3e Afdeeling.*

29 Maart 1856.

*Verboden kringen
vestingwet.*

Sommige der bepalingen van de wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128) moeten door de ambtenaren van den Waterstaat, bij het opmaken van bestekken voor de uitvoering van werken worden in acht genomen, doch om dit te kunnen doen is, voor zooveel de waterstaatswerken betreft, bekendheid noodig met de verschillende verboden kringen bij die wet bedoeld.

In verband met art. 20 dier wet, waarbij wordt bepaald dat elk eerstaanwezend ingenieur op zijn bureau een door den Minister van Oorlog goedgekeurd plan van de gronden binnen de verboden kringen van de vestingwerken onder zijn beheer moet hebben, heb ik mijn ambtgenoot van dat Departement verzocht te willen veroorloven dat door Uwe zorg in elke provincie bij ieder vestingwerk extracten uit deze plannen kunnen worden overgenomen, en naar aanleiding daarvan zijn van wege dat Departement de eerstaanwezende ingenieurs in de verschillende vestingen van de noodige voorschriften voorzien; wel zijn eenige der voorgeschreven plans nog niet gereed, maar die ingenieurs zijn dan toch in staat om, op het daartoe gedaan verzoek, de noodige inlichtingen te verstrekken.

Ik heb mitsdien de eer U uit te noodigen uit die plannen extracten op calqueerkatoen te doen overnemen en kopijen daarvan zonder tusschenkomst van mijn Departement, regtstreeks aan den betrokken Inspecteur van den Waterstaat in te zenden.

De te maken extracten behoeven alleen die deelen der verboden kringen te bevatten, waar voorwerpen, als wegen, dijken, kanalen, havens, sluizen, bruggen enz. voorkomen die door den Waterstaat, hetzij op kosten van het Rijk, hetzij op kosten van de provincie, worden beheerd.

*Aan
de Hoofdingenieurs van den Waterstaat
in de verschillende districten.*

N°. 158.

3e Afdeeling A.

---

*Leeftijd leden van
dijk- en polderbesturen.*

N°. 37.

25 October 1856.

Ik zie mij verplicht bij U in herinnering te brengen, Mijne Heeren! eene circulaire aanschrijving van mijn Ambtsvoorganger, strekkende om de dijk- en polderbesturen uit te noodigen buiten noodzaak, geene candidaten voor eene benoeming tot leden dier Collegiën in aanmerking te brengen, die den leeftijd van 70 jaren hebben bereikt.

Uit de voordragten die mij ter hand komen blijkt, dat hierop niet altijd wordt gelet. Ook worden nu en dan op de nominatiën personen gebragt die wel geen 70 jaren oud zijn, maar evenwel te nabij dien leeftijd om, vooral voor eene eerste benoeming in aanmerking te kunnen komen.

Ik verzoek U dus de dijk- en polderbesturen opnieuw uit te noodigen in het vervolg op de bovengenoemde aanschrijving van den 27 Julij 1850, n°. 114 te blijven letten en daarenboven achter de namen der personen die op de nominatiën worden gebracht, duidelijk te doen uitkomen of het eene benoeming *bij continuatie* of eene *eerste benoeming* geldt, hetgeen uit de ontvangen staten niet altijd is op te maken.

*Aan
Heeren Gedeputeerde Staten der
onderscheidene provinciën.*

N°. 240.N°. 38.

3e Afdeling A.

8 December 1856.

*Wijzigingen
aan peilschalen.*

Mij is ter kennis gekomen dat in de aan Dijksbesturen behoorende peilschalen langs de rivieren nu en dan veranderingen worden gebragt, die niet altijd dadelijk door de Ambtenaren van den Waterstaat worden ontdekt.

De beoordeeling van ontwerpen tot behoud of tot verbetering der rivieren, van hunne vroegere en tegenwoordige aangelegenheden en van de uitwatering van landen behoort op de kennis der waargenomen rivierstanden te worden gegrond.

Onzekerheid in de daartoe dienende peilschalen kan dan eene nadeelige uitwerking hebben.

Ik meen Uwe aandacht hierop te moeten vestigen, met verzoek de waterschap-, dijk- en andere besturen in Uwe provincie, wien zulks aangaat uit te noodigen, om in het vervolg geene vernieuwing, verplaatsing of verandering aan de peilschalen of andere vaste verkenmerken te bewerkstelligen, zonder vooraf deswege in overleg te zijn getreden met den Hoofdingenieur van den Waterstaat of den Ingenieur in wiens ressort zij gelegen zijn, ten einde de hoogte en andere bijzonderheden ten allen tijde zouden kunnen bewaard worden of bij noodzakelijke verandering bekend blijven.

Wijders verzoek ik UHEG. onder herinnering aan de afschrijving van den Minister van Binnenlandsche Zaken dd. 29 Januarij 1838, N°. 193, derde afdeling, te willen bevorderen dat de peilschalen vermeld in de bijgaande lijst door den waarnemend Hoofdingenieur bij zijne missive van den 8 November jl., waarvan hiernevens afschrift, ingezonden, behoorlijk worden herplaatst door gemeenschappelijk overleg van het betrokken Waterschapsbestuur en van de Ingenieurs van den waterstaat in Uwe provincie.

Aan

*Heeren Commissarissen des Konings
in de provinciën.*

N°. 128.

3e Afdeling.

---

*Inzenden contracten
in duplo.*

N°. 39.

5 Februarij 1857.

Ik vestig er Uwe aandacht op, dat voortaan *twee expeditiën* op gezegeld papier van 69 centen behooren overgelegd te worden: van de contracten voor de uitvoering van werken buiten openbare besteding aangegaan; — van gelijke contracten of staten voor de uitvoering van extra werken gesloten, of voor de uitvoering van meerdere werken door de aannemers geaccepteerd en van de overeenkomsten voor den aankoop van eigendommen ten dienste van Rijkswerken getroffen.

*Aan**Heeren Commissarissen des Konings
in de verschillende provinciën.**Heeren Hoofdingenieurs in de ver-
schillende districten; enz.*

N°. 119.

N°. 40.

3e Afdeeling A.

26 Februarij 1857.

*Stellen en onderhouden
van bakens voor de
scheepvaart.*

In Zuid-Holland is geschil ontstaan over de verpligting tot het, in het belang der scheepvaart, stellen en onderhouden van bakens op hoofden welke door een dijksbestuur in de rivier ongeveer 200 jaar geleden zijn gelegd.

Ik heb gemeend bezwaar te moeten maken om, gelijk werd verlangd, daartoe ten koste van het Rijk te doen overgaan.

Welligt zal het later noodig worden geoordeeld ter regeling van de zaak voor het vervolg zoowel hier als elders, bij algemeene politieverordening voorzieningen vast te stellen.

Intusschen blijkt uit dit geschil het wenschelijke dat in het vervolg bij het verleenen van concessiën voor uitvoering van werken waardoor hinder aan de scheepvaart kan worden toegebracht, daaraan de voorwaarde worde verbonden dat de concessionaris, wanneer dat noodig zal worden bevonden, te zijnen koste voor het stellen en onderhouden van bakens op die werken moet zorgen.

Ik verzoek UHEG. den Hoofdingenieur uit te noodigen op het bovenstaande bij het opgeven der aan concessiën te verbinden voorwaarden te letten.

*Aan
Heeren Commissarissen des
Konings in; enz.*

N°. 128.

3e Afdeeling A.

---

*Verklaringen oever-
eigenaren.*

N°. 41.

18 Julij 1857.

Ik heb de eer UWEG. te melden dat mijn Ambtgenoot van Financiën en ook ik van oordeel zijn, dat art. 9 der publicatie van den 24sten Februarij 1806 van toepassing behoort te worden geacht op het aanleggen van dammen en afsluitingen van killen en spranken, waardoor aanwas kan ontstaan.

Van de aanpalende oevereigenaars dienen dus, wanneer het geval zich mocht voordoen, de vereischte verklaringen, overeenkomstig de voorschriften der circulaire van den 14den April 1854, n°. 174, te worden gevraagd.

Ik verzoek UWEG. daarnaar, in het belang van 's Lands financiën, te handelen.

*Aan
Heeren Hoofdingenieurs van den
Waterstaat in; enz.*

25 Augustus 1857.

*Ingetrokken
nom 2101/51*

Naar aanleiding der voorstellen van eenige Gemeentebesturen tot het heffen van gelden voor het overzetten over rivieren of andere openbare wateren, is de vraag gerezen, in hoeverre en in welke gevallen zoodanige veergelden onder de bepalingen van art. 238 der Gemeentewet vallen en dus als plaatselijke belasting te behandelen zijn?

Het antwoord op die vraag is mij voorgekomen alleen af te hangen van de omstandigheid, of de plaatsen waar het vaarttuig afvaart en aankomt, al dan niet gelegen zijn onder het grondgebied der gemeente of der gemeenten, ten behoeve waarvan het veergeld gevorderd wordt.

Wanneer het veergeld ten behoeve strekt van eene gemeente en onder die gemeente zoowel de afvaart- als aanlegplaats behoort, valt de heffing zonder eenigen twijfel onder de bepalingen van art. 238 der Gemeentewet.

Wordt het veergeld geheven ten behoeve van twee gemeenten en is in elke dier gemeenten eene der afvaart- en aanlegplaatsen gelegen, dan schijnt mij alsmede niets te beletten gemeld wetsartikel toe te passen.

De betrokken Gemeentebesturen zouden dan alleen, alvorens 's Konings goedkeuring te vragen, de zaak overeenkomstig art. 121 der Gemeentewet behoeven te regelen.

Indien evenwel, hetzij beide of eene der afvaart- en aanlegplaatsen tot het grondgebied van eene gemeente behoort, die geene aanspraak op het genot van het veergeld heeft, kan, naar mijn inzien, de heffing niet behandeld worden als plaatselijke belasting, maar moeten daaromtrent de regelen gelden, die particulieren te volgen hebben tot het erlangen van vergunning om gelden te vorderen voor het gebruik of genot van hun toebehoorende openbare inrigtingen.

Aan

Heeren Gedeputeerde Staten der onderscheidene provinciën.

Overigens

Overigens acht ik het niet overbodig op te merken, dat evenmin gemeentebesturen als particulieren bevoegd zijn een veer over een openbaar vaarwater aan te leggen, zonder daartoe 's Konings toestemming te hebben verkregen, en dat ook bij de regeling van het bedrag van veergelden, ook dan als de heffing daarvan bij wege van concessie moet toegestaan worden het beginsel van art. 254 der gemeentewet betracht dient te worden.

N°. 113.N°. 43.3e Afdeling A.

10 September 1857.

Verklaringen
oevereigenaren.

Ik heb de eer UWEG. te herinneren aan de voorschriften gegeven bij circulaire missive van den 14 April 1854, n°. 174, ten aanzien van het vragen aan oevereigenaren of zij genegen zijn werken aan te leggen ter securering van de rivieroeveren tegen genot van den aanwas.

UWEG. gelieve voortaan bij de inzending van bestekken voor den aanleg van werken, waardoor aanwas kan ontstaan, de verzekering te voegen dat de bij gemelde circulaire voorgeschreven verklaring door de oevereigenaars is gegeven.

*Aan**Heeren Hoofdingenieurs van den
Waterstaat in; enz.*

N°. 115.N°. 44.3e Afdeling A.

28 Mei 1859.

Verklaringen oever-
eigenaren.

Bij missive van den 14den April 1854, n°. 174, werd UWEG. uitgenoodigd voortaan op gezegelde kaarten de verklaringen van de oevereigenaren te doen stellen, houdende: dat zij ongenegen zijn de kosten te dragen van de door het Departement van Binnenlandsche Zaken tot het verkrijgen of bevorderen van aanwassen of wel ter securering van inscharende oevers (het een of het ander naarmate van het doel van het werk) voor de goede gesteldheid der rivier noodig geoordeelde kribben of andere werken, en dat zij mitsdien de uitvoering aan het Gouvernement overlaten, *tengevolge waarvan, naar aanleiding van art. 9 der publicatie van 24 Februarij 1806, houdende een algemeen rivier- of waterregt, de eigendom der aanwinning, door die werken te verkrijgen, zal komen ten behoeve van den Staat.*

In den regel weigeren de oevereigenaren die verklaring te onderteekenen, en worden zij tot het teekenen dier verklaring bij deurwaarders-exploit gesommeerd.

De weigering der oevereigenaren spruit waarschijnlijk veelal voort uit hun omwil om uitdrukkelijk het regt van den Staat op den aanwas te erkennen, hetgeen zij bij onderteekening der verklaring zouden doen.

Art. 9 der publicatie van 24 Februarij 1806 kent echter den aanwas aan den Staat toe, wanneer de oevereigenaar de kosten der aan te leggen werken niet wil betalen.

Er is dus niet anders noodig dan zekerheid te hebben dat de oevereigenaar de kosten dier werken niet wil dragen.

Ik verzoek UWEG. mitsdien voortaan uit voorschreven verklaring weg te laten de laatste zinsnede luidende: „tengevolge waarvan naar aanleiding van art. 9 der publicatie van 24 Februarij 1806, houdende een algemeen rivier- of waterregt, de eigendom der aanwinning, door die werken te verkrijgen, zal komen ten behoeve van den Staat.”

Aan

Heeren Hoofdingenieurs van
den Waterstaat in; enz.

UWEG. gelieve de oeverconstatering met die verklaring aan de oevereigenaren bij brief ter teekening aan te bieden.

Mogten zij onwillig zijn die verklaring te teekenen, doch bij hun schriftelijk antwoord verklaren de kosten der werken niet te willen dragen, dan zal dit antwoord voldoende zijn en meer schriftelijk bewijs opleveren dan een deurwaarders-exploit, waarop niet werd geantwoord.

N°. 216.N°. 45.*3e Afdeling B.*

1 Augustus 1859.

*Werken binnen
verboden kringen van
vestingen.*

Reeds enkele malen heeft zich het geval voorgedaan, dat vergunning of last werd gegeven tot de uitvoering van werken, welke geheel of gedeeltelijk moesten worden aangelegd binnen de verboden kringen van vestingwerken, zonder dat het Departement van Oorlog naar aanleiding van de wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128), over die uitvoering was geraadpleegd.

Ten einde de moeilijkheden te voorkomen, welke hieruit zouden kunnen ontstaan, verzoek ik U, bij de behandeling van ontwerpen voor te maken werken, er wel op te willen letten of die uitvoering geheel of gedeeltelijk binnen de verboden kringen van vestingwerken moet geschieden. Waar dit het geval mogt zijn behoort er bij de toezending der stukken, het zij regtstreeks het zij door tusschenkomst van den Commissaris des Konings of Heeren Gedeputeerde Staten, de aandacht van mijn Département op te worden gevestigd.

Aan

*Heeren Hoofdingenieurs van den
Waterstaat in de onderscheidene
districten.*

N°. 102.N°. 46.*3de Afdeeling A.*

24 September 1859.

Plaatsing zalmsteken.

In Zuidholland heeft zich het geval voorgedaan , dat de officier van justitie bij een der regtbanken bezwaar maakte eene regtsvervolging wegens het zetten van zalmsteken, in strijd met de wet van 24 Februarij 1806 in te stellen, omdat het met den overtreders van wege het Departement van Financiën gesloten contract van verpachting der visscherij, hem voor vervolging krachtens de wet, zou vrijwaren.

Ofschoon nu de bepaling eener overeenkomst, waarbij de Staat eenvoudig als civiel persoon handelde, niet schijnt te kunnen ter zijde stellen de politiebepaling der wet van 1806, zoo zal toch, ten einde in het vervolg alle verschil omtrent punten van dezen aard te vermijden, bij de eerstvolgende verpachting van visscherijen de toepasselijkheid der publicatie van 1806 bepaaldelijk worden voorbehouden en zullen de voorwaarden aan den Waterstaat worden medegedeeld ten einde ze uit het oogpunt van het rivierbelang te beoordeelen.

Ik heb het niet ondienstig geacht, U hiervan mededeeling te doen.

Aan

*de Heeren Hoofdingenieurs in
al de districten (behalve
Zuidholland).*

N°. 214.- N°. 47.1e Afdeling.

12 Maart 1860.

Kosten verklaringen
oevereigenaren.

Naar aanleiding van eene circulaire van den 14den April 1854, n°. 174, worden door den Hoofdingenieur van den Waterstaat, hetzij regtstreeks, hetzij door Uwe tusssenkomst, declaratiën ingezonden wegens gedane voorschotten ter zake van het opmaken van verklaringen, afgevraagd van oevereigenaren, naar aanleiding van art. 9 der publicatie van 24 Februarij 1806, als bewijs, dat de eigendom van den aanwas of van aanwinning door het voor 's Rijks rekening aanleggen van werken te verkrijgen, ten behoeve van den Staat komt.

Ten einde de teruggave van die kosten aan den Hoofdingenieur op de spoedigste en eenvoudigste wijze te bevorderen, is het dienstig geacht met de voormelde declaratiën op gelijke wijze te handelen zooals ten aanzien van advertentiën en andere kosten op eene besteding vallende, is beslist bij circulairen van 25 Maart 1850, n. 152; 9 Februarij 1853, L. B en 25 September 1850, n°. 102.

Ik verzoek UHEG. alzoo den Hoofdingenieur uit te noodigen voortaan de gezegde declaratiën, in zake van aanwas, aan U te doen toekomen.

UHEG. gelieve het bedrag dier declaratiën dan te doen begripen in het bedrag der kosten op eene besteding vallende, welke den gegadigden vóór de besteding worden medegeedeeld, ze, na de goedkeuring der besteding, tegelijk met al de andere kosten, op den aannemer van het betrokken werk te verhalen, en vervolgens aan den Hoofdingenieur, tegen kwitantie, te restitueren.

Aan
den Heer Commissaris des Konings
in de provincie; enz.

N°. 77.N°. 48.3e Afdeling A.

16 Maart 1860.

Opruiming geconces-
sioneerde werken.

In de missive enz.; werd de vraag behandeld, in welke gevallen in de concessiën tot aanleg van werken, die onder het bereik der wet van 24 Februarij 1806 vallen, de voorwaarde zou behooren te worden gesteld, dat de concessionaris zonder schadevergoeding die opruiming zal behooren te doen, welke in het algemeen belang mogten worden bevonden.

Na die vraag aan een nader onderzoek te hebben onderworpen, is het mij wenschelijk voorgekomen zoodanige voorwaarde in den regel te blijven stellen en van dien regel alleen dan, wanneer bijzondere omstandigheden dit noodig mogten doen voorkomen, af te wijken.

Ik heb mitsdien de eer UHEG. te verzoeken aan den Hoofdingenieur in Uw gewest mede te deelen, dat in zijne voorstellen omtrent de voorwaarden welke aan concessiën tot aanleg van werken behooren verbonden te worden, in beginsel moet worden opgenomen:

„dat wanneer dit in het algemeen belang, hetzij door rivierverandering of verbetering als anderzins, noodig mogt worden bevonden, de concessionaris de gevorderde opruiming zal doen, zonder deswege eenige schadevergoeding te kunnen vorderen”.

Waar het in enkele gevallen UHEG. of den Hoofdingenieur billijk voorkomt die bepaling niet voor te schrijven, behooren de gronden daarvoor behoorlijk te worden toegelicht.

Gelijke aanschrijving geschiedt aan Uwe Ambtgenooten in de overige betrokken provinciën.

Aan
Heeren Commissarissen des Konings
in de provincie; enz.